

Západočeská Univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

**Vybrané typy smluv upravující práva a povinnosti
k SW**

Plzeň 2022

Kryštof Holý

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kryštof HOLÝ**
Osobní číslo: **R17M0086P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Vybrané typy smluv upravující práva a povinnosti k SW**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

- Úvod
- Základní pojmy (software, počítačový program, databáze, dokumentace)
- Popis procesu zavedení softwaru v advokátní kanceláři
- Právní úprava duševního vlastnictví (autorská práva, licence, vybrané smluvní typy)
- Právní předpisy problematiky softwarových smluv v rámci EU
- Komparace vybraných právních úprav mimo EU
- Smlouva o dílo
- Smlouva o analýze
- Dohoda o mlčenlivosti (ochrana důvěrných informací)
- SaaS (Software jako služba)
  - Licenční smlouva
  - Implementační smlouva
  - Smlouva o podpoře a údržbě a smlouva o dostupnosti
  - Smlouva o zajištění infrastruktury
  - Zpracovatelská smlouva (nakládání s informacemi)
- Zhodnocení aktuální právní úpravy vybraných smluvních typů
- Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Martin Janák**
Katedra pracovního práva a práva sociálního
zabezpečení

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pautý, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2021

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra občanského práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vybrané typy smluv upravující práva a povinnosti k SW

Zpracoval: **Kryštof Holý**

Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**

Studijní obor: **Právo**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Martin Janák** (Katedra pracovního práva
a práva sociálního zabezpečení)

Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Příbram 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vybrané typy smluv upravující práva a povinnosti k SW“ zpracoval samostatně a uvedl jsem veškeré prameny, které byly pro práci použity.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat svému vedoucímu diplomové práce JUDr. Martinu Janákovi za vedení mé práce a svým příbuzným za čas strávený čtením práce, poskytnutí připomínek k práci, a hlavně za pevné nervy při mém studiu.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá problematikou smluvních typů upravující práva a povinnosti k softwaru a s nimi související aspekty. Vybranými dohodami jsou především smlouva o dílo a SaaS smlouva. Práce uvedené smlouvy rozebere v souvislosti s aktuální právní úpravou, analyzuje jejich obligatorní a fakultativní náležitosti a poskytne různá doporučení, jak koncipovat některé smluvní ujednání. Hlavním cílem této práce je analýza, kde je v této oblasti práva česká právní úprava dostatečná, a kde naopak by bylo vhodné ji změnit či doplnit.

Klíčová slova

závazkové právo, software, počítačový program, smlouva o dílo, SaaS smlouva, práva duševního vlastnictví

Abstract

This thesis deals with the issue of contract types governing rights and obligations to software and related aspects. The selected agreements are mainly contract for work and the SaaS subscription. The thesis analyses these contracts in the context of the current legislation, analyses their obligatory and optional elements and provides various recommendations on how to draft certain contractual arrangements. The main objective of this thesis is to analyse where the Czech legal regulation is sufficient in this area of law and where, on the contrary, it would be advisable to change or supplement it.

Keywords

contract law, software, computer program, contract for work, SaaS subscription, intellectual property law

Obsah

Úvod	1
Základní terminologie	3
Software vs. počítačový program	3
Databáze	5
Softwarové smlouvy	7
Závazek	7
Smlouva	9
Specifika softwarové smlouvy	10
Druhy softwarových smluv	10
Inominátní smlouvy	11
Právní úprava duševního vlastnictví	12
Licence	15
SaaS (Software jako služba)	20
Licence	22
Cenové nastavení	23
Inflační doložka	23
Přenos dat	25
Podpora, údržba a dostupnost	25
Zajištění infrastruktury	27
Zpracovávání osobních údajů	28
Ukončení poskytování SaaS služby	29
Smlouva o dílo	30
Metody softwarového inženýrství	34
Waterfall model	34
Agilní model	35
Smlouva o analýze	36
Dohoda o mlčenlivosti (ochrana důvěrných informací)	39
Stanovení ceny softwarového díla	41
Bod dokončení a převzetí díla	44
Licenční ujednání	46
Proces zavedení softwaru v advokátní kanceláři	47
Příklad fiktivního subjektu	48
Právní předpisy problematiky práv a povinností k softwaru v rámci Evropské Unie	52
Závěr	55
Summary	59

Zkratky	62
Zdroje	63
Literatura	63
Právní předpisy	63
České	63
Mezinárodní dohody.....	64
Unijní a zahraniční	64
Odborné články a jiné zdroje.....	65
Judikatura	69
Diplomové práce	70

Úvod

Oblast Informačních a Komunikačních Technologii (ICT) se stávala, je a nepochybně do budoucna bude běžnou součástí našich životů. Český statistický úřad tento stále stoupající trend potvrzuje a dodává, že například v roce 2021 se podíl uživatelů internetu v Česku zvýšil na 83 %, což je navýšení o 20 % v horizontu dvanácti let¹. Žádná skutečnost nenasvědčuje tomu, že by lidé měli mít tendence přestat používat ICT. Informační technologie jsou všudypřítomné a většina lidí si pravděpodobně nedokáže představit život bez mobilního telefonu nebo osobního počítače jako prostředku, kterým mohou zavolat svým známým na druhé straně Země, použít jako digitální peněženku nebo jako výhradní pracovní prostředí. V poslední době celou Zemi zasáhla pandemie viru SARS-CoV-2, která měla za důsledek přesun velkého množství zaměstnanců z kanceláří v sídlech společností do domácího prostředí². Závislost na ICT se tím ještě prohloubila, protože část zaměstnanců mohla vykonávat své povolání pouze z domova. Pandemie zasáhla i univerzitní prostředí, v důsledku čehož většina vysokých škol musela přejít na distanční výuku. A těžko si představit, jak by tato výuka mohla probíhat bez počítačového vybavení a připojení k internetu, v souvislosti s tím bez softwarového vybavení a informačních systémů. Dalším rostoucím trendem je zvýšení nákupů přes internet. Nabídka softwaru, který si spotřebitelé i podnikatelé byli v minulosti zvyklí kupovat fyzicky v krabicovém provedení, se stále více přesouvá na digitální trh. A u části nabízeného softwaru již ani nejde získat oprávnění k užití jinak než skrze prostředí internetu³.

Software jako součást ICT nezůstává pozadu. Společně s rozvojem celého sektoru informačních a komunikačních technologií roste i počet společností pro vývoj a údržbu softwaru, které i přes vysoké platové ohodnocení stále hledají velký počet nových zaměstnanců. Například už v roce 2019 byl odhad, že v Evropské unii

---

¹ Mediaguru. ČSÚ: Sociální síť používá v Česku téměř 5 milionu lidí. [online]. 23.11.2021 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/11/csu-socialni-site-pouziva-v-cesku-temer-5-milionu-lidi/>
ve srovnání s:

Český statistický úřad. Kolik z nás používá osobní počítač a internet? [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/kolik_z_nas_pouziva_osobni_pocitac_a_internet

² WEICHETOVÁ, Lenka. Statistika&my. Pandemie změnila využívání informačních technologií. [online]. 4.1.2021 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2021/01/04/pandemie-zmenila-vyuzivani-informacnich-technologii>

³ Pozn. např. produkt 1Password pro správu hesel

chybí okolo 700 tisíc pracovníků v oblasti ICT a v rámci softwarového inženýrství⁴ se poptávka po zaměstnancích zvýšila v desítkách až stovkách procent⁵. I tyto statistické údaje mohou potvrzovat tvrzení, že v budoucnu se oblast ICT a tvorba nového softwaru bude rozrůstat.

V návaznosti na to se bude zvyšovat potřeba odpovídající právní úpravy pro tuto technologická odvětví. To, co je aktuálně pro danou výše práva obsaženo v platných právních předpisech se může čím dál tím více jevit jako nedostačující.

Při bližším náhledu na všechny právnické fakulty v České republice lze zjistit, že právnická fakulta Univerzity Karlovy, právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni, právnická fakulta Masarykovy univerzity ani právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci nemají žádnou specializovanou katedru zabývající se výhradně ICT. Ale například právnická fakulta Masarykovy univerzity má „Ústav práva a technologií“ s vedoucím doc. Radimem Polčákem. Mnoho zahraničních univerzit založilo oficiální organizační složky, které se již dlouhou dobu zabývají studiem práva a ICT⁶. Odráží struktura právnických fakult v České republice tento trend v oblasti informačních a komunikačních technologií?

V souladu s výše uvedeným se tato diplomová práce s názvem „Vybrané typy smluv upravující práva a povinnosti k softwaru“ bude snažit provést analýzu zejména dvou vybraných smluvních typů – smlouva o dílo na software a SaaS smlouvu. Uvést i případné další smluvní typy, které se uzavírají společně se zmíněnými smlouvami. Práce si klade za cíl představit základní terminologii jako je software a další pojmy, popsat příslušné závazkové právo a právní úpravu duševního vlastnictví. Software je stále vcelku problematický pojem, neboť rozsah tohoto pojmu není uzavřený a je mnoho názorů, co pod software spadá a co nikoli. A dokonce ani mezi odbornou veřejností nepanuje jediný názor, který by výslovně určoval, co všechno se pod pojmem software skrývá. Taktéž bude software rozebrán v kontrastu k počítačového programu. Hlavní část se zaměří na SaaS smlouvu, smlouvu o dílo a další dohody, které se běžně uzavírají současně s nimi.

---

⁴ Fakulta informačních technologií ČVUT v Praze. *Softwarové inženýrství*. [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://fit.cvut.cz/cs/studium/programy-a-obory/bakalarske/8325-softwarove-inzenyrstvi>

⁵ E15.cz. *Firmy čelí obrovskému nedostatku programátorů, řešení přitom existuje*. [online]. Green Fox Academy. 12.2.2019 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/firmy-celi-obrovskemu-nedostatku-programatoru-reseni-pritom-existuje-1356618>

⁶ Pozn. Die Abteilung für Informations- und Immaterialgüterrecht (v hrubém překladu oddělení pro informační právo a práva duševního vlastnictví) na Wirtschaftsuniversität Wien

Práce tyto smlouvy rozebere v souvislosti s aktuální právní úpravou a poskytne různé varianty řešení. V této diplomové práci se budu zamýšlet, kde je právní úprava českého právního řádu dostatečná, a naopak kde není. Práce bude pracovat s českým i zahraničním právním řádem, odbornými publikacemi, judikaturou, zahraničními zdroji a dalšími jinými zdroji.

V této práci bych se rád dotkl i aplikace daného tématu na konkrétní fiktivní případ z praxe.

Základní terminologie

Software vs. počítačový program

Při vstupu do zvolené problematiky je klíčové definovat si základní terminologii. Bez jasné definice jednotlivých právních pojmů se neobejde žádné právní řešení, ať už se týká jakéhokoli právního oboru. Pro softwarové právo a jeho jednotlivé instituty je definice pojmů o to složitější a důležitější, neboť tento obor práva je oborem mladým a musí držet krok s rychle se vyvíjejícími technologiemi, které musí odpovídajícím způsobem chránit.

Touto ochranou jsou právě smlouvy, které si tato práce klade za cíl rozebrat. Nelze vytvořit dobrou smlouvu, když bychom nedokázali vymezit, čeho se smlouvou sjednaná práva a povinnosti budou týkat.

Problém může nastat již u vyložení a rozeznání počítačového programu a softwaru, protože platná česká legislativa neposkytuje žádnou jasnou definici. Na první pohled se u pojmů „software a počítačový program“ může zdát, že se jedná o jednu a tu samou věc, ale není tomu tak. Mohli bychom se domnívat, že to je z důvodu relativně krátkého vývoje softwarového práva a velmi rychle se měnícího oboru informačních technologií. I proto se zdá, že je obtížné vytvořit legální definici počítačového programu, která by byla platná pro dalších 100 let.

Počítačový program lze definovat jako součást softwaru, kdy se jedná o „soubor příkazů a instrukcí používaných v počítači nebo jiném technickém zařízení, bez ohledu na to, v jaké formě jsou vyjádřeny. Počítačový program může vyjádřen v podobě strojového (binárního) nebo zdrojového kódu.“⁷. Tuto definici z citované

---

⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 2 s.

publikace podporuje legální definice obsažená v Autorském zákoně Slovenské republiky, konkrétně se jedná ustanovení § 87 zákona č. 185/2015 Z. z. ve znění pozdějších předpisů. Slovenský zákon užívá definici „*Počítačový program, ktorým je súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení, je chránený podľa tohto zákona, ak je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál použitý na jeho vytvorenie.*“. Pokud bychom se chtěli pozastavit nad rozdílem mezi strojovým a zdrojovým kódem, tak oba termíny představují formu vyjádření počítačového programu. Zdrojový kód představuje počítačový program napsaný v určitém programovacím jazyce (Java, C#, Python, ...) a pod strojovým kódem se rozumí zaznamenání počítačového programu, se kterým počítač umí pracovat⁸. Takto lze vysvětlit samotný termín, ale z právního hlediska se pod něj ještě řadí přípravné materiály a koncepce, které jsou podkladem pro jeho vytvoření (například analýzy sloužící k vytvoření architektury či uživatelského rozhraní)⁹.

Nyní je nezbytné přejít k definici softwaru. Oproti počítačovému programu je jeho význam širší, takže základ softwaru představuje počítačový program nebo i více počítačových programů, data a databáze, uživatelské rozhraní a multimediální obsah (obrazové soubory, texty, videa a podobně)¹⁰. V odborné komunitě nepanuje shoda, co pod tento pojem můžeme a nemůžeme zařadit. Již uvedené vymezení podporuje Merriam-Webster dictionary. K pojmu software zde můžeme nalézt: „*something used or associated with and usually contrasted with hardware: such as a) programs for a computer, b) the entire set of programs, procedures, and related documentation associated with a mechanical or electronic system and especially a computer system c: materials for use with audiovisual equipment*“¹¹. Samozřejmě to není jediný názor na problematiku a mnozí k již uvedenému přidávají

---

⁸ GeeksforGeeks. *Difference between Source Code and Object Code*. [online]. 25.8.2020 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.geeksforgeeks.org/difference-between-source-code-and-object-code/>

⁹ Pozn. Uživatelské rozhraní – (angl. UI/user interface) „*the way in which the information on a computer, phone, etc. and instructions on how to use it are arranged on the screen and shown to the user*“; citace z: Cambridge dictionary. *Meaning of user interface in English*. [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/user-interface>

¹⁰ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 39 s.

¹¹ Merriam-Webster dictionary. *Software*. [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/software>

uživatelskou a technickou dokumentaci, a přidávají taktéž se softwarem spojené služby jako jsou například technická a uživatelská podpora nebo aktualizace produktu. Tento širší výklad je již přežitkem, což potvrzuje i prof. Vladimír Smejkal ve své knize z roku 2004¹². Tato diplomová práce bude tedy pracovat s užším pojetím. Z již uvedeného vyplývá, jak tvárný je výklad softwaru, a proto je naprosto nezbytné, aby účastníci smluv, v nichž sjednaná práva a povinnosti se jakkoli dotýkají vytvoření, nakládání, či jiné dispozice se softwarem, na toto pamatovaly a v každém kontraktu vyčerpávajícím způsobem definovali, co v daném konkrétním případě považují za software.

Pro srovnání lze ještě uvést jeden termín – programové vybavení. Ani v tomto případě nemáme k dispozici legální definici pojmu, ale český právní řád ho užívá kupříkladu v § 120, zákona č. 40/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Lze ho vymezit jako souhrn počítačových programů (klidně může představovat více jednotlivých počítačových programů), které jsou nainstalované na jedno zařízení¹³.

Jak je z uvedeného zřejmé, tak programové vybavení zařízení je nejširší pojem a představuje nejvíce prvků, zatímco počítačový program představuje nejužší část ze softwaru a programového vybavení.

Databáze

Máme-li definovat pojem databáze, tak v tomto směru se již máme o co opřít. Danou definici již můžeme nalézt nejen v obecně užívané IT terminologii, ale i v platné právní úpravě s vymezením popisu jejích prvků. Databáze je „*souhrn strukturovaných dat, s nimiž lze pomocí nějakého databázového systému manipulovat (vyhledávat, porovnávat, třídit, editovat apod.)*“¹⁴. Uvedená obecná definice je definicí v dané výšce práva běžně používanou s tím, že legální definicí, poskytuje ustanovení § 88 zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Citované ustanovení obsahuje čtyři základní prvky:

- 1) soubor nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků

---

¹² SMEJKAL, Vladimír. *Právo informačních a telekomunikačních systémů*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 80-7179-765-0, 52 s.

¹³ MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-638-7, 4 s.

¹⁴ IT slovník.cz. *Co je to databáze?* [online]. [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/databaze>

- 2) systematicky nebo metodicky uspořádaných
- 3) a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky
- 4) bez ohledu na formu jejich vyjádření.¹⁵

Databáze se do českého autorského zákona dostala směrnicí EU 96/9/ES ze dne 11. 3. 1996 o právní ochraně databází. Cílem tohoto předpisu bylo zavést unijní koncept na ochranu databází s cílem chránit a podporovat investice do samotných databází, které jsou důležitou součástí informačních technologií¹⁶.

K definici se dá dále uvést rozsudek ESD ze dne 9.11.2004 se spisovou značkou C-444/02¹⁷, který ji ještě zpřesňuje. Není podstatná forma ani technické aspekty databáze, ale důležité je, jestli jsou data nezávislá a mají individuální přístupnost. A také nezáleží na tom, zda jsou kvalitně a komplexně uspořádané. Nezávislost znamená, že v daném souboru lze jednotlivá data oddělit od sebe bez toho, aby se narušil jejich obsah nebo hodnota.

Co se týče forem databází, tak je možno chápat jako hmotné (slovníky, encyklopedie, indexy apod.) ale taktéž nehmotné (soubory textů, softwarové databáze a jiné). Není důležité, jak vypadá, ale jakou plní funkci, tedy prvky jsou nezávislé a musí mít samy o sobě nějakou vypovídající hodnotu. Takže databázi můžeme chápat i stránku papíru obsahující požadované prvky.

Jak se to má s daty jako informacemi u softwaru? To je vhodná otázka, na kterou však neexistuje jednoznačná odpověď. Komplikované je i definovat termín „data“, český právní řád s ním pracuje například v trestním zákoníku České republiky¹⁸, ale právní předpis ho nedefinuje. O možnou definici se již snaží komentář k tomuto zákonu, ale také pouze předkládá možné definice a porovnává různé termíny, než aby data určitě vymezil. Uvádí však rozdíl mezi informací a daty: *„data jsou fakta; informacemi se stávají tehdy, když jsou v kontextu a nesou význam pochopitelný lidem. Mohli bychom tedy zjednodušeně uvést, že data jsou surovina, z níž se tvoří informace.“* Možné se ještě se pozastavit u informace

---

¹⁵ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-748-4, § 88.

¹⁶ odst. 9, 10 a 12 odůvodnění Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11.3.1996, o právní ochraně databází

¹⁷ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) EU se spis. zn C-444/02, ze dne 9.11.2004

¹⁸ § 230 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

v softwaru, které jsou ještě vyjádřeny dvěma stavy (zapnuto – 1 a vypnuto – 0)¹⁹. Data jsou tedy v českém právním prostředí brány jako věci²⁰ v nehmotné formě. Problém nastává s držbou nebo vlastnictvím dat. Data by teoreticky vykazovaly znaky nehmotné věci a problém se týká její držby. Jak data držíme? Držíme data nebo jen nosič obsahující data? Když bychom tedy považovali data jako nehmotnou věc, tak Občanský zákoník nezakládá žádná absolutní majetková práva k právům jako takovým²¹. Z důvodu nehmotné podoby dat je právo duševní vlastnictví vhodným nástrojem, který lze použít k ochraně dat – za předpokladu, že data budou mít znaky pro možnou autorskoprávní ochranu.

Softwarové smlouvy

Závazek

V předchozích pasážích jsme si představili a definovali pojmy, kterých se smluvní typy budou týkat a nyní přejdeme na část, která vymezí smluvní závazek. Obsah pojmu závazek je upraven v ustanovení § 1721 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů a rozumí se jím nějaký společenský vztah upravený právem. Dle tohoto právního předpisu je obsah takového závazku chráněný, vynutitelný a smluvní strany mají právo domáhat se určitého chování. Závazek se užívá ve dvou smyslech. První užší smysl je vztah asynallagmatický, kdy jedna strana má právo na určité plnění a druhá strana má povinnost takového plnění poskytnout. Oproti tomu existuje širší smysl (závazek synallagmatický), který představuje více jednoduchých závazků, které jsou v protichůdném postavení, existuje mezi nimi kauza, kterou navzájem uspokojují. Pro příklad lze použít definici koupě z Občanského zákoníku (§ 2078 odst. 1). „*Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.*“ Z definice přímo vyplývají dva základní závazky 1) prodávající se zavazuje, že předmět prodeje odevzdá kupujícímu (kupující je v postavení věřitele, zatímco prodávající je v postavení dlužníka) a 2) kupující se zavazuje, že za předmět prodeje zaplatí prodávajícímu

---

¹⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, § 230.

²⁰ § 490 Občanského zákoníku

²¹ POLČÁK, Radim. *Právo informačních technologií*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-045-8, 119 s.

(tady je postavení odlišné – prodávající je věřitelem a kupující má vůči němu pohledávku)²².

Neméně důležitá je struktura závazku. Mezi obligatorní prvky patří 1) subjekt, 2) objekt a 3) obsah.

Subjektem může být kdokoliv, komu právo přiznává subjektivitu, takže je naprosto bezvýznamné, jestli se jedná o fyzickou osobu, fyzickou osobu podnikající, právnickou osobu, další osobu nadanou právní osobností občanského práva nebo třeba stát. Obecně bychom je mohli nazvat jako strany bez toho, abychom rozlišovali počet účastníků nebo v jakém postavení se nachází. Strany lze ale blíže specifikovat a základní strany vymezit jako věřitele a dlužníka, další označení jako nájemce a pronajímatele nebo pachtýře a propachtovatele. Označování konkrétními vžitými jmény už není obecným označením, ale vychází především ze zvláštní části Občanského zákoníku. Nutno podotknout, že není povinnost označovat smluvní strany názvy obsaženými v Občanském zákoníku, protože se právní jednání posuzuje podle obsahu²³. Například u smlouvy o dílo lze zhotovitele nahradit běžně užívaným pojmenováním „dodavatel“. A dokonce ani skutečnost, že v dohodě smluvní strany nejsou nijak označeny, nemusí mít za následek neplatnost závazku. To však za předpokladu, že z obsahu smlouvy jednoznačně vyplývá postavení jednotlivých smluvních stran²⁴.

V oblasti dodávek informačních technologií JUDr. Martin Maisner rozděluje účastníky na tři kategorie. První skupinu označuje dodavatelskými společnostmi, které z jeho pohledu jsou ve smluvním vztahu na tom nejlépe, protože mají prostředky k využití služeb právních a konzultačních společností, které již s problematikou mají zkušenosti. Druhou skupinou jsou zákazníci, kteří jsou v relativně slabší pozici. Jejich hlavní předmět činnosti zpravidla nespočívá v oblasti informačních technologií a nemají zde tolik zkušeností. Jistě by někdo mohl namítat, že i obchodní společnosti mohou využít právní služby renomovaných specialistů v oblasti IT, ale zákazníci se musí rozmýšlet, jestli prostředky na specialisty jsou pro ně účelně vynaložené. Jako poslední skupinu doktor Maisner označuje konzultační společnosti, kam zahrnuje i právníky. Na jednu stranu by tato

---

²² RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 22 s.

²³ § 555 odst. 1 Občanského zákoníku

²⁴ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 294 s.

skupina měla těžit z nejasnosti a neúplnosti právní úpravy, ale na druhou stranu konzultační společnost potřebuje právní rámec, v němž se lze pohybovat a podle toho vytvářet smlouvy a různá stanoviska²⁵.

Objekt nebo také předmětem závazku je určité plnění subjektu – jak se májí subjekty chovat. Plnění může mít několik forem. Vyjdeme-li z teorie práva, tak existují čtyři základní druhy právního chování – 1) dare (dát), 2) facere (konat), 3) omittere (nekonat) a 4) pati (strpět). Proto rozlišujeme chování aktivní (komisivní) a chování pasivní (omisivní).

A poslední obligatorní část závazku představuje obsah. To jsou subjektivní práva a povinnosti, jež tvoří konkrétní právní vztah a působí inter partes. Jinak řečeno to jsou pravidla chování, kterými se řídí subjekt při plnění povinnosti. Subjekty se zavazují dodržovat jak kogentní ustanovení plynoucí přímo z právních předpisů, ale také pravidla, které si strany samy stanoví, což jim poskytuje zásada autonomie stran nebo se ji také říká smluvní volnost – upravena v § 1725 Občanského zákoníku²⁶.

Smlouva

Závazek bychom měli v hrubých obrysech nastíněný a nyní je čas pro přesun ke smlouvě. Ta je primárně upravena v Občanském zákoníku v Dílu 2, konkrétně se jedná o ustanovení § 1724 a následující. Ačkoli není smlouva (nebo také by se dalo použít označení kontrakt) v Občanském zákoníku výslovně definována, tak zde lze najít typové znaky. Hned z počátku je upravena smluvní vůle: „*Smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.*“²⁷, následují pasáže upravující obsah smlouvy, projev vůle a podobně. Profesor Raban předkládá svůj pohled na problematiku smluv tak, že za prvé se na ně dá pohlížet jako na „*smlouvu jako právní skutečnost*“ – což by se dalo vyložit tak, že smlouvu bychom mohli chápat jako právní jednání, které vyvolává právní následky vyplývající z toho právního jednání nebo z té projevené vůle. Taky jako právní následky z obecně závazného práva. Za druhé je možné smlouvu chápat „*jako pravidlo chování*“ – tedy český právní řád pohlíží na ni nejen jako závazek, který zakládá práva a povinnosti, ale taktéž je to institut reprezentující (práva a

---

²⁵ MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-638-7, 83 s.

²⁶ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 24 s.

²⁷ § 1724 odst. 1 Občanského zákoníku

povinnosti nevyplývají jen z právních předpisů, ale tato materie je doplněna právy a povinnostmi vyplývajících ze závazků). Mohli bychom také charakterizovat smlouvu skrze její charakteristické rysy: 1) právní jednání, které vyvolává právní následky, 2) projev shodné vůle, 3) strany v protichůdném postavení, 4) vznikne závazek a 5) stát poskytuje potencionální ochranu²⁸.

Pro pochopení smluv v obecné rovině je velice důležitá zásada autonomie vůle nebo ji lze nazvat jako smluvní volnost. Tato zásada je v protikladu k zásadě enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí²⁹ – což znamená, že veřejná moc se může uplatňovat jen v rámci, případech a způsoby, které upravuje zákon³⁰. Kdežto autonomie vůle poskytuje osobám si upravit práva a povinnosti rozdílně od zákona, ale je velmi důležité nezapomenout, aby zákon výslovně nezakazoval takovéto odklonění³¹.

Specifika softwarové smlouvy

Uvedli jsme si tedy obecně co to je závazek, jaké má prvky, kdo může být subjektem a jeho vztah ke smlouvě. Teď nastal čas uvést v této části specifika softwarových smluv. I díky tomu, že právo informačních technologií je velice specifický obor, poměrně mladý a velmi dynamický, tak v českém právním prostředí neexistuje žádná specifická právní úprava a vychází se z typových závazků, které jsou upraveny v Občanském zákoníku nebo se jedná o nepojmenované/inominátní závazky. Nekodifikování a velmi obecná úprava práva informačních technologií může rovněž vyplývat ze skutečnosti, že software produkují ve většině případech soukromé obchodní společnosti, které nemají zájem na větší regulaci, která by je mohla více omezovat.

Druhy softwarových smluv

Hlavním cílem této práce je představit nejběžnější typy softwarových smluv a možnosti, které nám platná právní úprava nabízí v kombinaci s IT terminologií. Jak bylo výše uvedeno, tato oblast práva nemá pevné hranice a prolíná se celým právním řádem. V České republice není právní úprava oblasti informačních a komunikačních technologií shromážděna do jednoho zákoníku jako je tomu

---

²⁸ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 34 s.

²⁹ Čl. 2 odst. 2 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

³⁰ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-85-6, 35 s.

³¹ PELIKÁN, Robert. Právní prostor. *Meze smluvní volnosti - 1. díl*. [online]. 9.9.2019 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/meze-smluvni-volnosti>

v jiných oblastech práva, např. trestní právo, které má svůj ucelený kodex nebo jako byl v minulosti zákon č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů (Obchodní zákoník), který obsahoval víceméně ucelenou a v některých smluvních typech odlišnou právní úpravu, již se při uzavírání obchodních kontraktů řídily podnikatelské subjekty před účinností Nového občanského zákoníku. Proto lze představit pár příkladů typologie softwarového práva smluvního.

Jako první dvojici lze zmínit dělení na smlouvy: a) smluvní typy uvedené v Občanském zákoníku a b) inominátní smlouvy. Pod první podskupinu bychom podřadili například smlouvu o dílo, kupní smlouvu, smlouvu o analýze (pokud by se takto jen jmenovala a obsahovala prvky smlouvy o dílo) nebo licenční smlouvu. Do druhé podskupiny patří kupříkladu smlouva o zajištění infrastruktury nebo smlouva o dostupnosti.

Z jiného úhlu pohledu existuje typologie dle existence/neexistence softwaru, nebo by se na to dalo nahlížet jako na časovou typologii. Smluvní strany mohou uzavírat kontrakty k ještě neexistujícímu softwaru a zpravidla to představuje smluvní typy okolo přípravy a vývoje počítačového programu či softwaru. V tomto časovém období to může představovat: smlouvy o analýze, pracovní smlouvy obsahující pasáže licenčních ujednání k zaměstnaneckému dílu, smlouvy o dílo a podobně. Na pomezí se nachází dohoda o mlčenlivosti a další kontrakty, které můžou trvat skrze obě časová období.

Inominátní smlouvy

V předchozím textu byly zmíněné inominátní smlouvy, ale proč bychom je měli samostatně definovat? Jeden z možných argumentů je fakt, že mnoho smluvních typů upravující práva a povinnosti k softwaru je v režimu inominátních smluv, a proto bychom měli vědět, čím se řídit při tvorbě budoucích kontraktů či co by mohlo odporovat českému právnímu řádu v již platných a účinných smlouvách. Legální definici v Občanském zákoníku nenalezneme, ale v ustanovení § 1746 v odst. 2 téhož zákona je předkládána možnost, že: „*Strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.*“. Toto ustanovení je důsledkem smluvní volnosti podpořené ustanovením § 1725³² Občanského zákoníku. To dovoluje smluvním stranám uzavřít jakékoliv nepojmenované

---

³² „*Smlouva je uzavřena, jakmile si strany ujednaly její obsah. V mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah.*“ (citace z: § 1725 Občanského zákoníku)

smlouvy za předpokladu, že smluvní strany se budou držet v mezích zákona, tj. mimo jiné § 1 odst. 2. Občanského zákoníku: „...; *zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.*“.

Právní úprava duševního vlastnictví

Pro naplnění cílů této práce, při sledování dané problematiky se neobejdeme bez právní úpravy práva duševního vlastnictví a následné aplikace právní úpravy duševního vlastnictví v oblasti vybraných typů smluv upravující práva a povinnosti k softwaru. Právo duševního vlastnictví je právní odvětví zastřešující dvě podoblasti. První oblastí jsou průmyslová práva, kam spadají například ochranné známky, označení původu, průmyslové vzory, patenty a užitné vzory. Průmyslová práva jsou jen zmíněna jako součást právní úpravy duševního vlastnictví a tato práce se jimi vzhledem specifčnosti tématu nebude dále zabývat. Další podoblastí je autorské právo, které bude klíčové pro zkoumanou problematiku. Vedle těchto podoblastí se ještě nacházejí doménová jména, obchodní firmy a nezapsaná označení, které jsou zde taktéž jen zmíněné pro dokreslení práva duševního vlastnictví.

Autorské právo je především právní odvětví zabývající se právními vztahy mezi autorem a uživatelem k autorskému dílu a dle ustanovení § 10 Autorského zákona rozdělujeme výlučná práva osobnostní a výlučná práva majetková. V ustanovení § 2 odst. 1 Autorského zákona se nachází legální definice autorského díla: „*Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“).*“.

Následující paragraf přímo upravuje požadavky na počítačový program a databázi a další autorská díla: „*Za dílo se považuje též počítačový program, fotografie a výtvar vyjádřený postupem podobným fotografii, které jsou původní v tom smyslu, že jsou autorovým vlastním duševním výtvozem. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvozem a jejíž součástí jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným. Jiná kritéria pro stanovení*

způsobnosti počítačového programu a databáze k ochraně se neuplatňují.“. Z toho vyplývá, že autorské dílo představuje v základech „*jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora*“, podoba/forma ani způsob vytvoření není podstatný, stačí, aby byl „*vyjádřený v objektivně vnímatelné podobě*“ a neméně podstatná je jeho jedinečnost.

K problematice se vyjádřil Nejvyšší soud České republiky, který konstatoval, že z autorskoprávního hlediska je naprosto bezvýznamné, jestli pro tvůrčí činnost byla použita nějaká technická zařízení (například vytvoření obrázku pomocí počítače v programu Adobe Illustrator) či nikoli. V obou případech může autor nakládat se svými osobnostními i majetkovými právy k autorskému dílu³³. Druhý odstavec ustanovení § 2 Autorského zákona blíže specifikuje databázi a počítačový program a klade důraz na původnost tvůrčí činnosti. Z toho vyplývá, které výsledky tvůrčí činnosti lze podřadit pod ustanovení o autorském dílu.

Co tam ale nelze podřadit? Demonstrativní negativní výčet autorského díla obsahuje znění § 2 odst. 6 Autorského zákona: „... *zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.*“. Z toho vyplývá, že kupříkladu nápad a myšlenka na počítačový program, který může představovat zcela převratnou novinku, jenž může změnit svět, nebude možné právně chránit, dokud se nápad nepřetvoří v konkrétní, jedinečný a objektivně vnímaný výtvor.

Komplikované situace nastávají s grafickým uživatelským rozhraním (zkratka GUI). Nejvyšší správní soud České republiky podal předběžnou otázku vztahující se na problematiku GUI a Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že grafické rozhraní počítačového programu není formou počítačového programu ve smyslu Článku 1 odst. 2 směrnice Rady Evropského společenství č. 91/250/EHS ze dne 14.5.1991. Je tomu proto, že GUI pouze zprostředkovává ovládání, ale samotná funkce počítačového programu se děje na nižší úrovni³⁴. Záleží vždy na konkrétní situaci a grafické uživatelské prostředí může obsahovat prvky, které jsou i nejsou pod ochranou autorského práva. Pro představu jako součást uživatelského prostředí může být logo, které bude v režimu ochranných známek.

---

³³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 11. 2009 se spis. zn. 30 Cdo 4924/2007

³⁴ Rozsudek (řízení o předběžné otázce) Soudního dvora (třetího senátu) EU se spis. zn. C-393/09 ze dne 22.12.2010

Pro negativní vymezení počítačového programu z autorskoprávního hlediska lze použít i judikaturu Německého spolkového soudního dvora. Ve věci Inkasso-Program z roku 1983 soud konstatoval, že v souvislosti s počítačovým programem se jedná o autorské dílo jen v případě, že autorské dílo převyšuje úroveň produkt od průměrného počítačového programátora (s ohledem na rok 1983)³⁵. Ovšem se jedná o relativně starou judikaturu tehdejšího německého právního řádu a některé její aspekty již můžou být považovány jako překonané.

Jak již bylo zmíněno, tak autorské právo rozlišuje dvě základní oblasti – výlučná osobnostní a výlučná majetková práva. Základní právní úprava se nachází v Autorském zákoně, konkrétně v jeho ustanovení § 11. Mezi osobnostní práva autora patří právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, právo osobovat si autorství a právo na formu, jak se bude jeho autorství zveřejňovat a autor má také právo na nedotknutelnost svého díla. Pod nedotknutelnost spadá zejména povinnost další osoby získat svolení k jakémoliv změně nebo jakéhokoliv jiného zásahu do autorova díla a s tím související právo autora na dohled nad plněním práva na nedotknutelnost. Tohoto souboru práv se autor nemůže vzdát, práva jsou to nepřevoditelná a zanikají smrtí autora. Po smrti autora však platí zákaz pro jiné osoby si osobovat autorství.³⁶

V případě výlučných majetkových práv má autor práva uvedené (jedná se o demonstrativní výčet) v ustanovení § 12 Autorského zákona. Z tohoto paragrafu vyplývá, že autor mimo jiné má právo „*udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva*“, což umožňuje zřízení licence (dle ustanovení § 2358 a násl. Občanského zákoníku) mezi autorem a například vývojářem počítačového programu. Stejně jako tomu bylo u osobnostních autorských práv, tak i majetková autorská práva jsou nepřevoditelná a autor se jich ani nemůže vzdát. Ale rozdíl mimo jiné spočívá v tom, že majetková práva jsou předmětem dědictví.

Co se týče trvání těchto práv, tak osobnostní práva zanikají smrtí autora, jak již bylo uvedeno, ale po smrti autora stále trvá osobování autorství s důrazem na nesnižování hodnoty autorského díla. Naproti tomu majetková práva po smrti autora nezanikají a trvají ještě dalších 70 let po jeho smrti s určitými nuancemi. Takže z dříve uvedeného vyplývá, že díky nepřevoditelnosti těchto práva nelze

---

³⁵ Rozsudek Německého spolkového soudního dvora se spis. zn. I ZR 52/83 ze dne 9.5.1985

³⁶ § 11 odst. 4 a odst. 5 Autorského zákona

jakékoliv autorské dílo prodat, ale je možné poskytnout oprávnění k jejich výkonu³⁷.

Licence

Oproti jiným pojmům nám zákon poskytuje jasnou definici pojmu licence. Tento pojem je v definici smluvních podmínek zakotven jako konkrétní smluvní typ, jehož náležitosti upravuje oproti dřívější právní úpravě s účinností od 1.1.2014 zákon č. 89/2012 Sb.) občanský zákoník. Licencí se rozumí: „*Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.*“³⁸ Licence je tedy prostředek, jímž je možné poskytnout výkon práv duševního vlastnictví nabyvateli. Laická veřejnost běžně pracuje se spojením, že si jde „koupit nějaký software do obchodu“, což je dle aktuální právní úpravy chybný výrok, protože když si jdeme „koupit nějaký software“ do obchodu, tak dle platné právní úpravy v České republice si kupujeme oprávnění k užívání konkrétního díla; nejčastěji pomocí licence.

Do 31.12.2013 byla právní úprava licenční smlouvy obsažena ve zrušeném právním předpisu, kterým byl zákon č. 513/1991 Sb.) obchodní zákoník. Zde byla licenční smlouva upravena v ustanovení § 508 a následující. Pokud se podíváme do aktuálního platného znění Autorského zákona, tak v Dílu 6, konkrétně v ustanovení § 46-57, jsou zrušené paragrafy, kde dříve byla upravena licence. Licence se tedy v roce 2014 přesunula z Autorského zákona do nového znění Občanského zákoníku.

Občanský zákoník tak nyní centralizuje úpravu licenční smlouvy. Roztříštěnost úprav licenční smlouvy tak byla v rámci rekodifikace s účinností od 1. 1. 2014 překonána. V předpisech upravujících jednotlivé druhy práv duševního vlastnictví proto ustanovení o licenční smlouvě nenajdeme. Kromě obecné úpravy licenční smlouvy obsahuje Občanský zákoník speciální ustanovení týkající se licence práv chráněných autorským zákonem, práv souvisejících s autorským právem a licenci nakladatelskou (mimo jiné ustanovení § 87 Autorského zákona).

---

³⁷ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář. 2.*, upravené vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-748-4, 160 s.

³⁸ § 2358 odst. 1 Občanský zákoník

Co se týče formy licence, tak dle zásady *lex specialis derogat legi generali* k obecné části Občanského zákoníku upravující relativní majetková práva, se licence musí uzavírat vždy v písemné formě, pokud se poskytuje výhradní licence nebo bude licence zapsána v příslušném veřejném seznamu. To je podstatné pro vybrané smluvní typy upravující práva a povinnosti k softwaru. Je to z důvodu, že pokud by si například vývojáři konkrétního softwaru nedostatečně upravili smluvní dokumentaci s externími vývojáři, tak by mohly vzniknout následné soudní spory, hlavně v případě, kdy by výsledný software byl velice úspěšný. Z platné právní úpravy tedy vyplývá, že tedy existují 2 druhy licencí – výhradní a nevýhradní. Výhradní licencí se poskytovatel zavazuje neposkytnout licenci třetí osobě na dobu, po kterou je výhradní licence poskytována (výhrada se může vztahovat nejen na časové období, ale i na územní; dle rozsahu licence). Opačný případ je u nevýhradní licence, kdy poskytovatel může i přes trvající nevýhradní licenci uzavřít ke stejnému předmětu další licence³⁹. A na to navazuje oprávnění nabyvatele licence k poskytnutí celé nebo části licence třetí osobě (podlicence). To za předpokladu, že si smluvní strany sjednají možnost zřízení podlicence v licenční smlouvě.

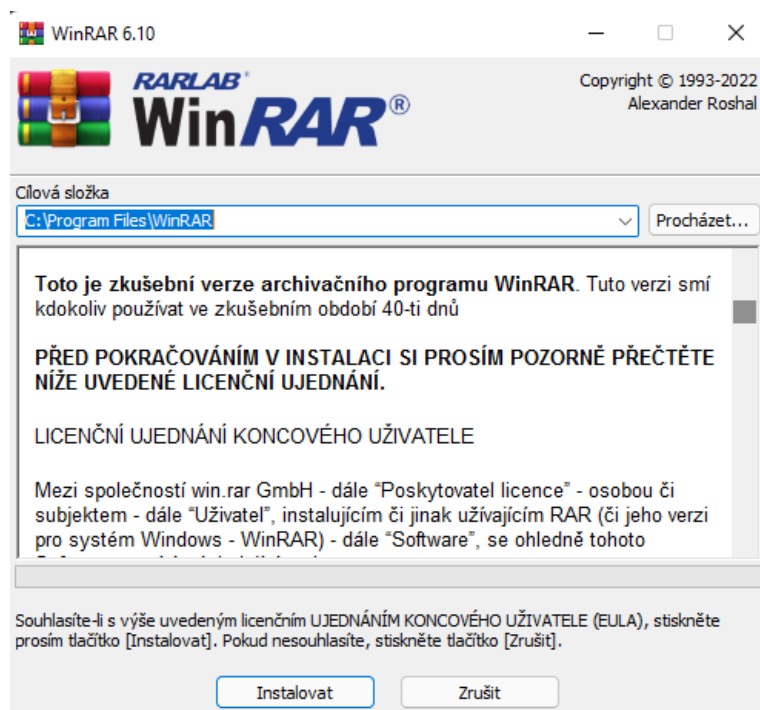
Představuje vzdálené jednání smluvních stran skrze internet nějaké nuance? Určitě ano, kupříkladu to může být samotný vznik jakékoliv licenční smlouvy k softwaru. Lze představit 3 základní způsoby uzavření smlouvy – 1) licenční smlouva, kterou uzavřou smluvní strany individuálně mezi sebou. Specifikem tohoto způsobu je možnost obou stran ovlivňovat obsah výsledné smlouvy. V druhém 2) případě se může jednat o smlouvu ve smyslu ustanovení § 1751 Občanského zákoníku – formulářová smlouva s odkazem na externí podmínky (obchodní a licenční ujednání). Tento způsob nabídky může být zájemci o nějaký software dodán individuálně nebo nabídka může představovat veřejnou formu, což umožňuje akceptaci nabídky od kohokoli. U veřejné formy je běžné, že licenční ujednání jsou nabízeny v „konečné“ formě, tedy že strana, která poptává software musí bezvýhradně přijmout. V opačném případě odmítne bezvýhradně přijetí, což má ale za následek nemožnost užívat software. Výše popsaný kontraktační proces odpovídá adhezní smlouvě, kterou upravuje taktéž Občanský zákoník, konkrétně § 1798-1801⁴⁰.

---

³⁹ § 2360 Občanského zákoníku

⁴⁰ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 111 s.

Obrázek č. 1 (autor díla: Alexander Roshal; win.rar GmbH)

V praxi se s druhým způsobem lze setkat například u instalace softwaru s názvem WinRAR na osobní počítač. Hned první okno instalačního procesu nám je předkládáno licenční ujednání, které musíme přijmout v předloženém znění jinak se instalační proces ukončí a v důsledku toho nelze tento produkt užívat. V uvedeném obrázku (obr. č. 1) lze spatřit jednu z možností, jak projevit vůli směřující k souhlasu licenčních ujednání. U softwaru WinRAR se to provede skrze kliknutí na tlačítko „Instalovat“, ale to také není jediná možná varianta. Další běžně užívanou variantou je tzv. „clickwrap“⁴¹ nebo „clickwrap“ může obsahovat mezikrok, a to pomocí kurzoru dojít až na konec textu licenčních ujednání. V obrázku č. 1 se také nachází zkratka EULA (ang.: End User License Agreement), která právě představuje ustálený název pro tento druhý způsob uzavření licenční smlouvy.

Třetím způsobem uzavření licenční smlouvy je případ, kdy je 3) dílo (software nebo jen počítačový program) dáno veřejnosti s odkazem na podmínky použití obsahující i ujednání o licenčních podmínkách. Rozdíl od dvou předchozích

⁴¹ „A clickwrap agreement is an online agreement that users agree to by clicking a button or checking a box that says “I agree.” The act of signing via an electronic signature is replaced with the act of clicking.“

citováno z: Ironclad. *What Is a Clickwrap Agreement?* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://ironcladapp.com/journal/contract-management/what-is-a-clickwrap-agreement/>

Pozn. Článek se zaměřuje na dohodu ve virtuálním prostředí. Ale v době, kdy tento virtuální způsob nebyl ještě běžnou praxí, tak se pod pojmem „clickwrap“ taktéž rozuměl souhlas s licenčními ujednáními skrze odstranění smršťovací fólie na krabicovém softwaru.

případů je takový, že se nejedná o individuální podmínky poskytovatele díla. Jde tedy o veřejné podmínky pro užívání konkrétního díla vytvořené nějakou třetí osobou. Tento způsob platí zejména pro FOSS licence⁴². FOSS (ang.: Free and Open Source Software) licence jsou v hrubém překladu „Volné“ a „Otevřené“, což znamená, že autor takového díla poskytuje nevýhradní licenci. Zásadní rozdíl FOSS od proprietární⁴³ licence je ve velmi širokém oprávnění v nakládání s dílem (téměř neomezené) – autor poskytuje samotný zdrojový kód, který tedy může každý studovat, upravit, přímo použít a dále třeba z původního díla vytvářet odvozená díla. Tady je vidět další rozdíl, kdy u proprietární licence se zdrojový kód softwaru zpravidla neuveřejňuje, ale uživatel vidí jen jeho formu zkompilevanou do zobrazení, s kterým může počítač dále pracovat. FOSS licence samozřejmě má své vlastní typy, specifiky.

Jejich typy se dělí především z hlediska možnosti užití třetími osobami (např. použít jako celek v nezměněné formě, upravit ji, rozšířit, tvořit odvození díla a podobně). I přesto, že mnoho počítačových programů jsou na internetu k dostání v podobě zdrojového kódu, se kterým se dá pracovat, tak to však neznamena z autorskoprávního pohledu, že se to použije jakýmkoliv způsobem. Této problematice se na mezinárodní úrovni věnuje Free Software Foundation, která se snaží, aby docházelo ke správnému zacházení s volně dostupným zdrojovým kódem a nezapomínalo se na autorská práva. Jak se takovéto licence zpravidla poskytují? Autor, ke zveřejněnému dílu v souboru čitelném na počítači, připojí dodatek (odkaz) o jakou FOSS licenci se jedná. Jde tedy o nepřímý kontakt autora s nabídkou na užití díla dle daného druhu FOSS licence pro neomezený počet zájemců⁴⁴.

Existují tři hlavní FOSS licence: 1) silně copyleftová licence, 2) slabá copyleftová licence a 3) licence bez copyleftové doložky⁴⁵. Copyleft znamená, že

---

⁴² SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifiky a kontrakční proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 111 s.

⁴³ „Autor proprietárního softwaru vymezuje uživatelům přesné možnosti používání daného softwaru. Podmínky používání předem definuje například v licenci. Jedná se o software s uzavřeným kódem, zdrojový kód tedy není volně k dispozici. Uživatelé nejsou oprávněni volně šířit takový software ani v něm provádět jakékoliv úpravy“
citováno z: IT slovník.cz. *Co je to Proprietární software?* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/proprietarni-software>

⁴⁴ § 2373 Občanského zákoníku

⁴⁵ GNU. *Licenses*. [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/licenses.html>

pokud někdo chce vytvořit odvozené dílo z díla, které již odkazuje na FOSS licenci, pak autor odvozeného díla musí následně nabízet svoje dílo s minimální úrovní licence jako dílo původní⁴⁶. Každý typ FOSS licence představuje určitá pravidla představující minimální standart při užití původního díla při úpravách, odvozených dílech a podobně⁴⁷.

Jak je upravena odměna za licenci? Má se za to, že smlouva je platná i přes absenci určení výše odměny nebo způsobu jejího určení ve smlouvě, ale k platnosti jsou v tomto případě dvě podmínky. 1) Smluvní strany si výslovně ujednají, že licence je poskytována bezúplatně nebo 2) při vyjednávání stran je zřejmé, že vůle smluvních stran směřuje k uzavření úplatné licenční smlouvy bez udání konkrétní částky. V druhém případě se odměna vypočítá dle ceny obvyklé v čase, místě a za obdobných podmínek⁴⁸.

Není to podmiňujícím znakem platné licence, ale bylo by vhodné si zde upravit způsoby, jak bude nabyvatel především užívat dílo a v souvislosti s tím i vymezení oprávnění, které v rámci licence dává poskytovatel nabyvateli. Poskytovatel autorského díla může poskytovat licenci jen ke způsobu užití, o kterých se jedná při kontraktaci smlouvy. To vyplývá z vyvratitelné domněnky, že licence je poskytována jen v rozsahu naplňující účel licenční smlouvy, nedohodnou si smluvní strany opak⁴⁹. To ale lze i cíleně využít v opačném významu – vymežit si uzavřený okruh způsobů využívání díla, které může být užší než účel.

Může nastat i případ, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo porušení nabyvatelovy licence. V takovém případě má nabyvatel povinnost bez zbytečného odkladu informovat poskytovatele. Z toho vyplývá povinnost i poskytovateli, kterému zákon nařizuje spolupracovat na právní ochraně licence. To vyplývá z § 2369 Občanského zákoníku.

---

⁴⁶ BALÁŽOVÁ, Miroslava. Pavel, KROPÁČEK. Epravo.cz. *Jak vyžrát na open source software - 2. část*. [online]. 15.9.2016 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-vyzrat-na-open-source-software-2-cast-102708.html>

⁴⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 155 s.

⁴⁸ § 2366 Občanského zákoníku

⁴⁹ § 2376 odst. 2 Občanského zákoníku

Tímto bychom ukončili část věnující se základní terminologii k smluvním typům upravující práva a povinnosti k softwaru, práva duševního vlastnictví a přešli bychom na konkrétní smluvní typy představené v úvodu této diplomové práce.

SaaS (Software jako služba)

Prvním vybraným smluvním typem upravující práva a povinnosti k softwaru je SaaS model či SaaS smlouva. Z technického hlediska to je: „*služba, která se týká poskytování softwaru, který je využíván přes webové rozhraní. Služba umožňuje organizacím přístup k funkcím softwaru za dohodnutou cenu, která se pro danou aplikaci obvykle platí jednou za měsíc nebo za rok. Jelikož se při této službě software hostuje na dálku, uživatelé nemusí investovat do dalšího hardwaru. Software as a Service odstraňuje u firem nutnost instalovat, nastavovat nebo aktualizace daný software.*⁵⁰“ Český právní řád takovýto pojem nezná, takže se bude jednat typizované a inominátní (nepojmenované) závazky obsažené v jedné smlouvě. Proč ale z více typů závazků? Protože SaaS je soubor služeb, které se poskytovatel softwaru zavazuje poskytovat. Z Obrázku č. 4 vyplývají základní technické IT funkce, které by SaaS měl poskytovat.

V této fázi by byly představeny IT požadavky pro službu a nyní bychom se přesunuli k právním požadavkům. Jak již bylo řečeno, tak model SaaS nemá pevně dané, co všechno bude obsahovat, ale nejběžněji se v tomto případě uzavírá: licenční smlouva, smlouva o podpoře, smlouva o údržbě, smlouva o dostupnosti, smlouva o zajištění infrastruktury a zpracovatelská smlouva, a to zpravidla obsažené v jedné smlouvě nebo jako smlouvu odkazující na všeobecné obchodní podmínky. Licence bývá jedním z typizovaných závazků a ostatní bývají inominátní, takže se budou držet v mezích stanovených § 1746 v odst. 2. Občanského zákoníku a podobně.

Co se týče smluvních stran, tak jejich základní atributy již byli uvedeny v kapitole Závazky, ale mohli bychom je pro účely této diplomové práce nazvat jako poskytovatele služby SaaS a koncového uživatele. Poskytovatel tedy zajišťuje software a hardware, ty jsou provozovány na vlastních serverech nebo serverech třetích stran plus další související služby. Koncový uživatel přistupuje k softwaru vzdáleně před prostředím internetu (webová aplikace) a tedy nikdy nedostane „do

---

⁵⁰ IT slovník.cz. *Co znamená zkratka SaaS?* [online]. [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/saas>

ruky“ kopii souborů, které by mohl spustit na vlastním zařízení. Zde je rozdíl od „On-side“ řešení, kde koncový uživatel dostane rozmnoženinu (soubory, které zařízení koncového uživatele dokáže přečíst), kterou si spustí na vlastním zařízení⁵¹. Koncový uživatel tedy v případě SaaS jen posílá na server poskytovatele vstupy, které počítačový program zpracuje a následně jsou ze serveru vráceny koncovému uživateli ve formě výstupů.

Pro SaaS neexistuje jednotná regulace, ale Evropská unie je snaží o harmonizaci alespoň pomocí soft law – právní nástroje, které nemají klasickou právní závaznost. EU vytvořila například EUROPEAN COMMISSION CLOUD STRATEGY⁵² nebo existuje tzv. ITIL – soubor konceptů a postupů, které jsou ověřeny praxí v oblasti IT. ITIL je užitečný pro všechny smluvní strany, protože s ohledem na tento soubor mohou smluvní strany lépe koncipovat smluvní dokumentaci⁵³.

Co se týče doby trvání smlouvy SaaS, tak to je plně na smluvních stranách, jak se dohodou. Kontrakt může být uzavřen na dobu určitou nebo na dobu neurčitou s možnými nuancemi. Typickým případem pro SaaS smlouvy je ustanovení, kterým se zavazuje koncový uživatel, že pokud nevyhoví předem daným způsobem smlouvu včas, smlouva se obnovuje na dobu, po kterou byla uzavřena původní smlouva za stejných podmínek.

Pokud by smluvní strany měly například sjednanou inflační doložku, poskytovatel by chtěl nahlásit přerušení provozu softwaru nebo by se poskytovatel zavázal k vrácení osobních údajů dle kapitoly „Zpracovávání osobních údajů, tak by bylo vhodné, aby si smluvní strany i upravily, jak budou strany mezi sebou komunikovat. To může mít více úrovní, protože komunikace s podporou a oznamování o zvýšení úhrady za službu nemusí být stejně formalizované. V případě komunikace s podporou se dnes běžně používá interní messenger⁵⁴ přímo v softwaru a jeho komunikace se zaznamenává v databázi počítačového programu. Pro více formální komunikaci se doporučuje posílat skrze poštovní

---

⁵¹ Pozn. např. osobní počítač nebo vlastní server

⁵² European Commission. *EUROPEAN COMMISSION CLOUD STRATEGY: Cloud as an enabler for the European Commission Digital Strategy*. [online]. 16.5.2019. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ec_cloud_strategy.pdf

⁵³ Wikipedia. *ITIL*. [online]. [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/ITIL>

⁵⁴ Pozn. Komunikace probíhá obdobně jako e-mail nebo sms. Další možností je ticketovací systém. Rozdíl od interního messengeru je ten, že koncový uživatel má jeden specifický požadavek, ke kterému se řetězí textová komunikace, přikládají obrázky a podobně.

zásilku nebo pomocí datové schránky (v českém prostředí). Zde je jistota, že i nedoručená zásilka bude mít váhu v případném soudním řízení jako důkazní prostředek. Smluvní strany si mohou upravit i fikci doručení mezi sebou⁵⁵.

Licence

Uděluje se však licence koncovému uživateli v případě modelu SaaS? Pokud si položíme tuto otázku, pak na ni není ve světle současné právní úpravy jednoznačná odpověď. Jeden názorový proud zastává stanovisko, že SaaS není použití nějakého softwaru v autorskoprávním smyslu, neboť rozmnoženinu toho softwaru si pořizuje či užívá jen poskytovatel, což má za následek, že koncový uživatel nevyužívá počítačový program přímo – pouze zprostředkovaně. Odesílají se pouze data, která zpracuje někdo jiný. Do prvního názorové proudy možno zařadit například Radima Polčáka⁵⁶. Naopak druhý názorový proud (kam se řadí například Lukáš Jansa) se přiklání spíše k tomu, že v případě SaaS se musí poskytnout licence, protože sice rozmnoženinu fakticky využívá pouze poskytovatel, ale užívání počítačového programu dochází i ze strany koncového uživatele. Proto se domnívají, že k řádnému užívání softwaru skrze model SaaS si musí smluvní strany udělit licenci. Jako ve všem není vždy všechno černobílé a existuje i jakési hybridní řešení. Podle „hybridního řešení“ je možné poskytovat SaaS model s výslovně udělenou licencí i bez ní. To však záleží na tom, jak je smlouva koncipována. Z dané smlouvy by totiž mělo vyplývat, že koncový uživatel bude mít možnost získat funkce dle nabídky⁵⁷.

Budeme-li koncipovat SaaS smlouvu jako dohodu pracující s licencí, musí se to samozřejmě odrazit ve smluvní dokumentaci. V úvodní terminologii byly uvedeny základy autorského práva společně s licencí a jejím užitím, které se užijí v SaaS smlouvě. Vždy licenční ujednání v SaaS smlouvě musí obsahovat závazek, kterým poskytovatel služby poskytuje oprávnění k výkonu práva užití (licenci) k autorskému dílu (software). Může se jednat o výhradní i nevýhradní licenci. Záleží na účelu softwaru. Přičemž více používaným případem je nabídka softwaru skrze model SaaS pro co největší množství potencionálních zákazníků, proto se zde

---

⁵⁵ § 573 Občanského zákoníku

⁵⁶ POLČÁK, Radim. *Právo informačních technologií*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-045-8, 199 s.

⁵⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 146 s.

užívá ve většině případů nevýhradní licence upravená podle přesných požadavků na konkrétní software.

Cenové nastavení

Budeme-li vycházet ze skutečnosti, že si smluvní strany ujednají nevýhradní licenci bez územního omezení, tedy že poskytovatel SaaS službu nabízí neuzavřenému okruhu potenciálním zákazníkům, tak může být SaaS využíváno bezplatně nebo za úplatu.

V bezplatném režimu si lze představit software poskytovaný třeba neziskovou organizací, která získává prostředky k provozu prostřednictvím dobrovolným příspěvkům nebo v běžnějším případě jsou softwarové aplikace nabízeny v „základní“ variantě, za kterou uživatel nemusí nic platit, ale neposkytuje koncovému uživateli všechny možné funkce softwaru. V důsledku toho bývá smluvní dokumentace koncipována jako bezplatná služba s možností si přikoupit dodatečné funkce. V tomto ohledu je důležité přesně a určitě vymežit co spadá pod bezplatnou licenci a co podléhá zpoplatněné licenci (běžná je nabídka většího množství „úrovní“ funkcí nebo si koncový uživatel může vybírat, které balíčky služeb chce používat⁵⁸). Další variantou je nevýhradní zpoplatněné poskytnutí práva užívat předmět smlouvy (licence) od počátku. Na všechny výše zmíněné aspekty by měl tvůrce smluvní dokumentace pamatovat a podle toho ji v konkrétním případě přizpůsobit.

Co by u zpoplatněného poskytování služeb nemělo chybět? Především je to nabídka poskytovatele služby obsahující částku (kolik si účtuje) za předem dané a určitě definované období (např. za 1 měsíc užívání si poskytovatel účtuje částku x Kč; mimo jiné to souvisí se dobou trvání konkrétní smlouvy) a způsob platby (např. poskytovatel bude zasílat měsíčně faktury koncovému uživateli za předchozí období nebo se částka může rovnou automaticky strhávat z platební karty pomocí platební brány na internetu).

Inflační doložka

V poslední době se hojně hovoří o narůstající inflaci, která v České republice dle údajů České národní banky atakuje hranici 12 %, to je o 9 % více než

---

⁵⁸ Pozn. např. Služba „Microsoft 365“ nabízí službu pro práci s různými druhy dokumentů a má odstupňované, jak velké množství služeb koncovému uživateli zpřístupní u jednotlivých balíčků, a podle výběru balíčku se vypočítává kolik uživatel za tyto služby zaplatí.

je inflační cíl měnové politiky v ČR⁵⁹. Z tohoto důvodu by bylo vhodné popřemýšlet, zda by si smluvní strany neměly i do smlouvy zakomponovat ustanovení reagující na tento trend. V právním prostředí se tato problematika často označuje jako inflační doložka. Český právní řád toto slovní spojení nezná a zvýšení nějaké smluvní úhrady se objevuje pouze u nájmu jako: „*Strany si mohou ujednat každoroční zvyšování nájemného.*“⁶⁰, a proto zvyšování úhrady za službu SaaS bude vycházet ze smluvní volnosti. Dobré mravy a ohled na veřejný pořádek mohou být mantinely, ve kterých by se smluvní strany měly pohybovat⁶¹. Opět je výše inflace neurčitý právní pojem, který se pro platnost a účinnost těchto ustanovení musí řádně a určitě vymezit. Vhodným způsobem je odkázat na oficiální data o hodnotě inflace za předchozí období poskytované Českou národní bankou či jinou národní bankou (určeno podle měny, ve které je smlouva sjednána). Tím bychom tedy měli hodnotu pro možné zvýšení, ale jak často lze přistoupit ke zvýšení úhrady? Pro nájemné je to jasné. Z příslušného ustanovení vyplývá, že k němu lze přistoupit minimálně „*každoročně*“, ale v ostatních případech, než je nájem se k tomu zákon nevyjadřuje. Z tohoto důvodu je možné zvýšit úhradu za službu SaaS klidně v měsíčních intervalech. Aby byla takováto ustanovení smlouvy platná, je nutné ještě upravit, jak bude k navyšování úhrady docházet. Jedním možným řešením je jeho automatické zvyšování. To si však smluvní strany musí upravit již při podpisu smlouvy. Mohl by ale nastat problém, z jistého ohledu by se mohla ustanovení smlouvy obsahující automatické zvyšování úhrady vykládat nejasně, a tudíž bych se přikláněl k variantě neautomatického navyšování. Místo toho by se mohlo použít, že by poskytovatel SaaS měl povinnost zaslat oznámení o zvýšení úhrady, které by mimo jiné obsahovalo hodnotu v procentech s odkazem na příslušné sdělení národní banky, o kterou se bude částka zvyšovat a k jakému datu⁶². Tato smluvní úprava se mi zdá natolik určitá a přesná, že by mělo docházet k minimálnímu počtu problémů. V tomto ohledu by se mohla ještě užít tzv. měnová doložka, která podobným způsobem upravuje výši úhrady za službu na základě pohybu kurzu měn mezi sebou.

---

⁵⁹ Portál České národní banky. *Inflační cíl*. [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/>

⁶⁰ § 2248 Občanského zákoníku

⁶¹ § 1 odst. 2 Občanského zákoníku

⁶² ŠETINA, Tomáš. Právní prostor. *Inflační doložka a její použití*. [online]. 2.11.2021 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/inflacni-dolozka-jej-pouziti>

Přenos dat

Nad rámec „základní dohody o poskytování služby SaaS“ může být upraven i přenos uživatelských dat do softwaru. V těchto ustanovení smlouvy nebo ve smlouvě samotné o přenosu dat by si smluvní strany měli vyjasnit a upravit především co se bude migrovat za data, závazek provedení činnosti (tedy to má znaky díla), jakým způsobem to bude probíhat, jaká chybovost v procesu je ještě přijatelná, z jakého do jakého formátu dat se budou data převádět a podobně. Proč by se na přenos nějakých dat mělo pamatovat? Vypomůžeme-li si ERP systémy v kapitole „Proces zavedení ERP systému v advokátní kanceláři“. Advokátní kancelář může používat jeden produkt a chce přejít ke konkurenci. Každý počítačový program má unikátní strukturu databáze, takže nelze jednoduše zkopírovat původní data z jednoho programu do druhého. A ještě jedna záležitost. Při migraci takovýchto dat je vhodné uzavřít ještě zpracovatelskou smlouvu dle kapitoly „Zpracovávání osobních údajů“, neboť se bude mimo jiné jednat o osobní údaje pod ochranou především nařízení GDPR.

Podpora, údržba a dostupnost

Jak je zřejmé z obrázku č. 4, tak SaaS neobsahuje jen software jako takový, ale i služby s tím související. Část služeb, které jsou nabízeny poskytovatelem SaaS mají již vžitý název: service level agreement (SLA). Tato smlouva upravuje minimální a případně maximální úroveň poskytování SaaS služeb – kdy bude aplikace dostupná, kdy naopak uživatel nemůže aplikaci užívat například kvůli generální údržbě nebo například jaká podpora náleží uživateli SaaS systému ze strany poskytovatele⁶³. Z právního hlediska a českého právního řádu to není typizovaný smluvní typ⁶⁴, ale obsahuje prvky typizovaných závazků. Konkrétně se může jednat o závazek díla, kdy se poskytovatel zavazuje vyřešit incident vzniklý v databázi nebo migraci dat. Díky smluvní volnosti by bylo možné všechny části SaaS smlouvy koncipovat jako samostatné dohody, ale v této diplomové práci bude na jednotlivé části hleděno jako na prvky obsažené v jedné smlouvě. Vycházíme-li ze zásady legální licence⁶⁵ a již mnohokrát zmiňované smluvní volnosti je vhodné dopředu upravit co nejvíce situací, které by mohli nastat při provozování

---

⁶³ OVERBY, Stephanie a kol. CIO. *What is an SLA? Best practices for service-level agreements.* [online]. 5.7.2017 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.cio.com/article/274740/outsourcing-sla-definitions-and-solutions.html>

⁶⁴ § 1746 Občanského zákoníku

⁶⁵ Čl. 2 odst. 4 zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

počítačového programu na platformě SaaS. Tuto tezi podporuje i praxe – podmínky užívání nejužívanějších softwaru pomocí SaaS čítají desítky stran.

První oblastí v rámci SLA je dostupnost. Hned na začátek je vhodné vymezit, co se pod dostupností rozumí – které komponenty počítačového programu musí fungovat, jakým způsobem mají fungovat a u komplikovanějších systému by se do smluvní dokumentace mohlo zařadit i rychlost, jakou se požadavky (uživatelské vstupy) budou vyřizovat (doba, kterou bude počítačový program potřebovat, aby zpracoval vstup a následně poskytl příslušné výstupy). Potřebný čas pro zpracovávání požadavků může být samozřejmě dvousečná zbraň, ale software, který má za úkol zpracovávat obrovské množství dat (typické pro umělou inteligenci) by mohl mít malý výpočetní výkon, což by mělo za následek, že výstupy by vznikly klidně za mnoho let. Pro lepší definici dostupnosti se hodí kvantifikace pomocí pozitivního i negativního vymezení. Dostupnost v SaaS smlouvě může mít konkrétní formu:

„Software se považuje za dostupný v pracovní dobu (pondělí až sobota od 7h do 18h) vyjma těchto případů:

- *Plánované odstávky*
- *Pravidelné odstávky*
- *Státní svátky*
- *...“*

Vhodné je i vymezení, co se rozumí pod plánovanými a pravidelnými odstávkami, jak dlouho můžou trvat, forma oznámení nebo třeba minimální počet dnů dopředu, kdy musí přijít oznámení o plánované odstávce.

Neméně důležitá je i podpora a údržba poskytovaného softwaru, opět servisní služby nejsou v České republice nijak definovány, a proto si smluvní strany musí konkrétně vymezit, co se pod podporou a údržbou rozumí. Tam může patřit např. úvodní školení, následné konzultace, odstraňování problémů vzniklých špatným užíváním ze strany koncového uživatele nebo automatické provádění záloh databáze. Běžně se v rámci údržby a zkvalitňování poskytovaných služeb objevují i aktualizace softwaru, které přidávají nové funkce. Nové funkce nejsou zahrnuty v původním pojetí poskytované služby, v důsledku toho by si smluvní strany měly vyjasnit, jestli aktualizace budou nějak zpoplatněné. Naopak aktualizace, které mimo jiné poskytují bezpečnostní záplaty bývají zpravidla

nezpoplatňované, protože to nemění charakter softwaru a reagují na aktuální bezpečnostní situaci na internetu. Pokud by se software pravidelně neudržoval, mohlo by to mít za následek porušení smluvní dokumentace, protože by např. již nesplňoval bezpečnostní standardy obsažené při podpisu smlouvy.

Na co by se nemělo zapomenout, tak jak bude probíhat komunikace mezi stranami. Lze si představit, že pokud by to smlouva neupravovala, bylo by možné nahlásit vady softwaru ve fyzickém dopise zaslaný poštovní společností. Ano jistě by to bylo možné, ale zato velmi neefektivní a zdlouhavé.

Smluvní strany si v rámci SaaS taktéž můžou upravit reakční dobu podpory. Důležité by to bylo u softwarů, které musejí být v provozu 24 hodin 7 dní v týdnu nebo zabezpečují chod důležité infrastruktury. Příkladem důležité infrastruktury může být bankovní sektor nebo rozvodná síť elektrické energie. Je otázka, jestli je SaaS vhodné pro chod těchto oblastí, ale perfektně demonstrují nutnost smluvně si upravit reakční dobu. V souvislosti s tím je vhodné k porušení takového ustanovení vytvořit systém sankcí⁶⁶.

Zajištění infrastruktury

Mezi podstatnou část služby SaaS je i zajištění infrastruktury poskytovatelem. Ve smlouvě by se tedy měl nacházet závazek, že poskytovatel služby zajišťuje veškerý hardware k provozu, aby koncový uživatel mohl jen zasílat vstupy a přijímat výstupy pomocí internetu.

Subjekty poskytující software skrze tento model mohou zvyšovat svoji důvěryhodnost a zároveň se snažit přecházet potencionálním rizikům pomocí mezinárodně uznávaných certifikací. Získáním takové certifikace z právního hlediska neomezuje nebo dokonce nevylučuje odpovědnost subjektu za škodu, ale jedná se mezinárodně uznávané ocenění založené na praxi. Může však subjektu pomoci se vyvarovat úniku nebo poškození dat, což právě může být předpokladem již zmíněné odpovědnosti. V oblasti společností specializujících se na informační technologie, konkrétně na zabezpečení informací a práci s nimi, se užívá především ISO 27 001. Tato certifikace je mezinárodně uznávaný standard Mezinárodní organizace pro normalizaci.

---

⁶⁶ OVERBY, Stephanie a kol. CIO. *What is an SLA? Best practices for service-level agreements.* [online]. 5.7.2017 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.cio.com/article/274740/outsourcing-sla-definitions-and-solutions.html>

Může nastat i situace, kdy software není provozován jen jedním subjektem. Typickým příkladem je, že infrastruktura (hardware) používaný pro provoz softwaru bude ve správě třetí strany. Při výpadku služby nebude chyba na straně poskytovatele SaaS ani na straně koncového uživatele. Kdo bude nést odpovědnost dle ustanovení § 2952 Občanského zákoníku? Obecně za výpadky by nesl odpovědnost poskytovatel, ale ten si svou odpovědnost může přenést na subjekt zajišťující infrastrukturu. Další variantou by mohlo být smluvní omezení odpovědnosti. Občanský zákoník dovoluje, aby si smluvní strany omezili rozsah náhrady škody skrze tzv. liberační důvod. To znamená, že smlouva může obsahovat omezení výše celkové odměny na náhradu škodu⁶⁷ (např. „*maximální výše se rovná odměně, kterou poskytovatel obdržel od koncového uživatele za předchozí dva kalendářní roky*“).

Zpracovávání osobních údajů

Tato část SaaS reaguje především na obecné nařízení o ochraně osobních údajů EU (vžitě pod anglickou zkratkou GDPR⁶⁸) a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Není to obligatorní část SaaS smlouvy, ale software, který jakýmkoliv způsobem zpracovává či eviduje osobní údaje⁶⁹ o subjektech musí mít dle GDPR správně upravené nakládání s osobními údaji. V této diplomové práci bude představen jeden z případů, kdy subjekt nabízející SaaS službu má povinnost náležitě nakládat s osobními údaji svých uživatelů v souladu s ustanovením Článkem 12 a násl. nařízení GDPR. Například to může být ERP systém pro advokátní kancelář, který v souvislosti s poskytováním svých služeb bude zpracovávat jména, adresy, rodná čísla a podobně⁷⁰. Druhým případem, kdy by se měla uzavírat speciální dohoda, je migrace dat do konkrétního SaaS systému. V souladu s Článkem 28 GDPR je takováto speciální dohoda nutná, pokud by případnou migraci prováděla třetí osoba. Určitě by se daly najít další dohody vztahující se na osobní údaje v rámci nařízení GDPR, ale tato práce se bude věnovat prvnímu uvedenému.

---

⁶⁷ MATZNER, Jiří. Právní prostor. *Podmínky a platnost vyloučení či omezení odpovědnosti za škodu*. [online]. 12.3.2019 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z:

[https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/podminky-a-platnost-vylouzeni-odpovednosti-za-skodu](https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/podminky-a-platnost-vylouzeni-ci-omezeni-odpovednosti-za-skodu)

⁶⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 27.4.2016, č. nařízení 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES

⁶⁹ Definice dle Článku 4 odst. 1 GDPR

⁷⁰ Pozn. Což rozhodně půjde podřadit pod definici osobních údajů dle GDPR.

Předmětem zpracovatelské dohody tedy bude vymezení nakládání a zpracovávání osobních údajů uživatele ze strany poskytovatele SaaS služby. Mezi obsahové náležitosti by mělo být především: 1) vymezení osobního údaje a jaké osobní údaje budou zpracovávány a 2) kdo je správcem a případně zpracovatelem osobních údajů. Následovat bude 3) jak jsou využívány získané osobní údaje, 4) po jakou dobu budou osobní údaje zpracovávány, 5) konkrétně kdo má k osobním údajům přístup, 6) jak jsou osobní údaje zabezpečeny proti úniku dat a 7) jaké jsou práva uživatele služeb SaaS ve vztahu k ochraně. Mezi taková to práva patří zejména právo na opravu údaje, právo na výmaz nebo právo na vznesení námítky proti zpracování osobních údajů⁷¹.

V období platnosti nařízení GDPR byl vyhlášen judikát Soudního dvora EU, který se zabýval osobními údaji v internetovém prostředí. Usnesl se na tom, že identifikátor, který samotný nepředstavuje osobní údaj, může ve spojení s dalšími informacemi představovat osobní údaj. Takový to údaj již požívá ochrany⁷². Typicky se jedná o IP adresu, kterou samu o sobě nelze považovat jako osobní údaj, ale ve spojení s účtem, zařízením nebo jménem již může subjekt určitě identifikovat na internetu.

Ukončení poskytování SaaS služby

Smluvní strany by měly vždy počítat s možností ukončení závazků. Ve smlouvě by si měly vyjasnit, co se přesně stane při ukončení spolupráce, co se stane s uživatelskými daty nebo jaký má uživatel nárok na migraci dat. Úskalí přináší nařízení GDPR, které stanovuje, že ve vztahu k osobním datům musí zpracovatel po skončení smlouvy osobní údaje vrátit nebo je zlikvidovat⁷³. Ve smlouvě by tedy mělo být upraveno do kdy budou osobní údaje vráceny či zlikvidovány a jakým způsobem by to mělo být provedeno. Problém by mohl nastat především v situaci, kdy si smluvní strany ujednaly, že se osobní údaje vrátí a koncový uživatel není k zastížení. V souvislosti s tím tedy nastane překážka. V takovém to případě by bylo vhodné, kdyby si smluvní strany ujednaly, že i přes závazek vrácení dat je možné data vymazat po uplynutí určité lhůty.

---

⁷¹ Článek 13 odst. 2 písm. b GDPR

⁷² Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) EU se spis. zn. C-582/14 ze dne 19.10.2016

⁷³ Článek 28 odst. 3 písm. g GDPR

Smlouva o dílo

Z SaaS smlouvy lze přejít k smlouvě o dílo. Kdy je vhodné použít v rámci smluvního vztahu smlouvu o dílo? V souvislosti se softwarem to je zcela jiný případ užití tohoto smluvního typu. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, tak model SaaS jako soubor závazků se využívá k poskytování již existujícího softwaru a jemu přidružených služeb, zatímco k smlouvě o dílo se přistupuje primárně v případě, kdy subjekt potřebuje nový software a nemá prostředky k tomu, aby si ho s použitím vlastních sil vytvořil. Dalším praktickým příkladem užití smlouvy o dílo může být individuální úprava již existujícího počítačového programu nebo celého softwaru.

A co se rozumí v daném kontextu pod pojmem dílo? I zde je markantní rozdíl oproti SaaS. Dílo je typový závazek českého právního řádu, který je upraven v Občanském zákoníku, konkrétně jmenovaná právní úprava začíná v Dílu 8, Oddíl 1 od § 2586. Základní charakteristiku a rysy smlouvy o dílo obsahuje zákonná definice: „*Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.*”⁷⁴. A zákonnou definici díla nám předkládá ustanovení § 2587 Občanského zákoníku: „*Dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.*“.

Ale jaký je rozdíl oproti kupní smlouvě na software? Základním rozlišovacím znakem je předmět jednotlivých závazků. U díla je předmětem vykonaná činnosti, zatímco u koupě je předmětem již existující věc. Stejným pojmovým znakem u obou závazků může být převod vlastnického práva, ale převod vlastnictví není obligatorním znakem – při opravě nebo údržbě se tento prvek nedá dodržet. Pro odlišení může pomoci ustanovení § 2086 odst. 1 Občanského zákoníku, který uvádí, že u dodání věci, která ještě neexistuje a bude vyrobena, se o koupi jedná v případě, že kupující prodávajícímu dodá „...*podstatnou část toho, čeho je k vyrobění věci zapotřebí.*“ Podstatný je tedy poměr mezi prací (činností) a materiálové složky. Z toho vyplývá, že pracovní složka musí převazovat, aby se jednalo o dílo⁷⁵. Existují určité výjimky z tohoto materiálního a pracovního poměru

---

⁷⁴ § 2586 odst. 1 Občanského zákoníku

⁷⁵ HULMÁK, Milan a kol.: *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-287-8, § 2086.

například u smluv o dílo na stavby, ale tohle výjimka nedopadá na problematiku softwaru, takže není nutné se o ní více rozepisovat.

Dalším smluvním typem, který je využitelný ve smluvních vztazích týkajících se vytváření software, a který je nutné odlišit od smlouvy o dílo, je pracovní smlouva. Společným charakteristickým rysem je předmět, a tím je u obou smluv lidská činnost. U pracovní smlouvy je rozlišujícím prvkem charakter činnosti – závislá práce vykonávaná pro zaměstnavatele. Zatímco u díla je zhotovitel povinen provést časově neurčitý rozsah a způsob práce, který směřuje ke zhotovení určitého výsledku. Dále jedná vlastním jménem s ostatními dodavateli a dalšími třetími osobami, činí to na vlastní účet a odpovídá sám za rizika s tím související⁷⁶.

Z již uvedeného lze vyvodit základní znaky smlouvy o dílo:

- předmětem je nezávislá práce – kterou zhotovitel vykonává samostatně s ohledem na odchýlná ustanovení, které si lze v konkrétních smlouvách ujednat⁷⁷,
- zhotovitel jedná na vlastní nebezpečí – tedy za chyby na díle odpovídá v plném rozsahu,
- práce musí splňovat prvky díla⁷⁸,
- dílem se taktéž rozumí údržba, oprava nebo úprava věci
- a objednatel má povinnost zaplatit cenu za provedení díla⁷⁹.

Na obecnou právní úpravu smlouvy o dílo navazují ustanovení s charakterem *lex specialis* v ustanovení § 2631 a násl. Občanském zákoníku. Z pohledu problematiky softwarového práva je to důležité, protože zmíněná ustanovení se zaobírají díly s nehmotným výsledkem činnosti a mimo jiné také úpravou duševního vlastnictvím. Někdo by ale mohl namítat, že i počítačový program by mohl být dodán v hmotné formě jako soubor instrukcí v papírové podobě, ale v důsledku toho by nešlo o plně fungující dílo. Počítačový program

---

⁷⁶ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 291 s.

⁷⁷ § 1725 Občanského zákoníku

⁷⁸ Pozn. prvky jsou obsaženy především v § 2587 Občanského zákoníku

⁷⁹ § 2586 Občanského zákoníku

nebo jako software jako celek v moderním pojetí musí být spustitelný na odpovídajícím technickém zařízení⁸⁰.

Jedním z nejzásadnějších smluvních ujednání ve smlouvě o dílo, kde předmětem plnění je vytvoření software je způsob jeho předání. Který moment můžeme považovat za předání v případě díla s nehmotným výsledkem? Forma předání má svá specifika v tom, že se dílo považuje předané v okamžiku, kdy je objednateli umožněno použití díla (výsledky činnosti vyplývající ze smlouvy o dílo)⁸¹. A dále Oddíl 4 z Občanského zákoníku dále upravuje základní aspekty převodu práv duševního vlastnictví (analyzováno v následujícím textu).

V návaznosti na obecnou charakteristiku lze přejít na obligatorní a fakultativní náležitosti smlouvy o dílo. Ze zákonné úpravy a samotné definice smlouvy o dílo tedy vyplývá, že mezi obligatorní náležitosti patří: 1) smluvní strany – jejich identifikační údaje a případně jejich označení např. zhotovitel a objednatel. Jak již bylo zmíněno v kapitole zabývající se obecně subjekty v závazcích, tak tato ustálená označení je vhodné použít, ale není to nutností, neboť právní jednání se zkoumají z obsahu smlouvy a nikoli z názvu konkrétního dokumentu⁸². 2) Uvedení závazku a projevu vůle k provedení díla ze strany zhotovitele. Ten takto činí samostatně, na vlastní nebezpečí a na svůj vlastní náklad. 3) Za třetí tam nesmí scházet závazek dílo převzít ze strany objednatele. 4) Dále ve smlouvě musí být uveden závazek objednatele k zaplacení ceny za dílo. Ještě tam chybí jedna obligatorní náležitost, kterou cíleně uvádím jako poslední, protože mimo jiné u softwaru to je mimořádně důležitá a mnohdy podceněná část smlouvy o dílo. 4) Je jím označením díla.⁸³

I díky tomu, jak je prostředí informačních technologií relativně mladé právní odvětví, tak může být definice softwaru ve smlouvě o dílo mnohdy podceněna, což může zapříčinit problémy například u předání díla či uplatňování vad. Bylo uvedeno, že český právní řád na rozdíl od slovenského neobsahuje legální definici počítačového programu. To má za následek, že je vhodné si vytvořit takovou

---

⁸⁰ WEINSTOCK, Maia. MIT News Office. *Scene at MIT: Margaret Hamilton's Apollo code*. [online]. 17.8.2016. Dostupné z: <https://news.mit.edu/2016/scene-at-mit-margaret-hamilton-apollo-code-0817>

⁸¹ § 2632 Občanského zákoníku

⁸² § 555 odst. 1 Občanského zákoníku

⁸³ DOLEČEK, Marek. portál BusinessInfo (MPaO). *Smlouva o dílo – náležitosti, právní úprava, definice*. [online]. 30.04.2020 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/smlouva-o-dilo-nalezitosti-pravni-uprava-definice-ppbi/2/>

definici, která bude přímo odrážet charakter daného počítačového programu nebo celého softwaru. V tomto ohledu je vhodné definovat dílo jeho vlastnostmi a účelem. Pokud si uvedeme příklad, tak mezi vlastnosti můžeme u softwaru uvést jeho vzhled, funkce, rychlost zpracovávání požadavků uživatelů, programovací jazyk, ve kterém bude vytvořen atd. V souvislosti s účelem lze použít konkrétní příklad z kapitoly „Proces zavedení ERP systému v advokátní kanceláři“ této práce a vymezit účel ERP programu – správa advokátní kanceláře ve vedení advokátních spisů, provádění fakturace, diáře, atd.

Odborná publikace *Závazkové právo*, jejímž autorem je profesor Raban mimo jiné přináší zajímavý vhled do problematiky softwaru. Uvádí, že proces vytvoření jakéhokoliv díla je možné rozdělit na dvě či více fází. Reaguje to i na relativně laickou povahu objednatele, který může poptávat např. „program na posouvání dřivek od nanuku“, což je velice vágní označení díla a mohlo by mít nedozírné následky při vývoji takového softwaru. První fáze se skládá ze závazku zhotovení budoucího díla. V této fázi jde především o spolupráci zhotovitele a objednatele, kde se smluvní strany vyjasní všechny nejasnosti ohledně vývoje díla. Na to bude navazovat druhá fáze, kde bude již samotné vytvoření díla podle zadání vycházejícího z první fáze. I v tomto ohledu se odráží smluvní volnost, takže je plně v kompetenci smluvních stran, jestli tyto závazky budou obsaženy v jednom či ve dvou oddělených smlouvách⁸⁴.

V předchozích odstavcích byly popsány zákonem vyžadované obligatorní náležitosti obecné smlouvy o dílo. Pokud by taková zákonem obligatorně vyžadovaná smluvní ujednání ve smlouvě chyběla nebo byla neurčitá, mělo by to za následek neplatnost smlouvy. U daných smluvních typů nelze pominout také fakultativní náležitosti smlouvy, jejichž úpravu si vyžadují konkrétní poměry a okolnosti smluvního vztahu mezi účastníky. Mezi ně patří zejména určení výše ceny, platební podmínky (jak se zaplatí odměna za dílo, kdy bude splatná částka atd.), bez určení ceny díla a jeho splatnosti se mohou účastníci daného smluvního vztahu ocitnout v nepraktické situaci, kdy zákon sice dává vodítko pro stanovení ceny, avšak v praxi se to může jevit jako velmi problematické. Dalším takovým ujednáním, které doporučuji vždy smluvně upravit jsou lhůty – ať jde o lhůtu dokončení celého díla, či lhůty pro dokončení určitých etap vývoje počítačových

---

⁸⁴RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 296 s.

programů. V praxi se takovým ujednáním dá předejít sporu, jehož příčinou může být různý náhled na to, jaká lhůta je pro plnění obvyklá. Obsah jednotlivých ujednání smlouvy o dílo upravující práva a povinnosti při zhotovení softwaru budou rozebrány v následujících podkapitolách.

Metody softwarového inženýrství

Již v části zabývající se fakultativními náležitostmi smluv bylo uvedeno, že lze smlouvu o dílo koncipovat do několika fází, a to z důvodu, že například objednatel plně nedisponuje vědomostmi a odborností, aby hned na začátku určitě definoval požadované dílo. S touto problematikou velmi souvisí způsoby/procesy, jak lze software vyvíjet, což se ve výsledku odráží i ve smluvní dokumentaci. Mezi nejčastější a praxí nejosvědčenější způsoby softwarového inženýrství patří agilní a waterfall, a proto se tato diplomová práce se bude zabývat právě jimi. Tyto dva modely jistě nejsou jediné. Vždy se u projektového řízení vývoje softwaru musí ohlížet na konkrétní atributy díla, proto nelze ani říct, že jsou nejlepší. Logicky ještě existuje například hybridní model, který v sobě skloubí to nejlepší z obou zmíněných způsobů nebo tzv. V-Model. Opět nejdříve bude představen každý model po technické stránce a na to bude navazovat právní rozbor, který bude odrážet odlišnosti obou modelů v souvislosti na smlouvu o dílo.

Pro oba modely platí, že mají stejné druhy fází při vývoji díla. Hlavním rozdílem je, jak se jednotlivé fáze řetězí, opakují a podobně. V obecné rovině lze jednotlivé druhy fází označit: 1) plánování, 2) analýza⁸⁵, 3) design a návrh řešení, 4) psaní kódu a implementace, 5) testování, 6) údržba po testování a konečně přichází 7) finální produkt⁸⁶.

Waterfall model

Prvním a přímočařejším způsobem, jak řídit projekt na vývoj díla (softwaru) je tedy waterfall (česky: vodopád). Ten se vyznačuje tím, že jednotlivé etapy vývoje jsou předem pevně dány. Začínají plánováním a analýzou až dojdou k finálnímu produktu. To vše za předpokladu, že etapy chronologicky na sebe navazují, a dokud se nedokončí první etapa „plánování“ tak nelze pokročit k dalšímu kroku a tak

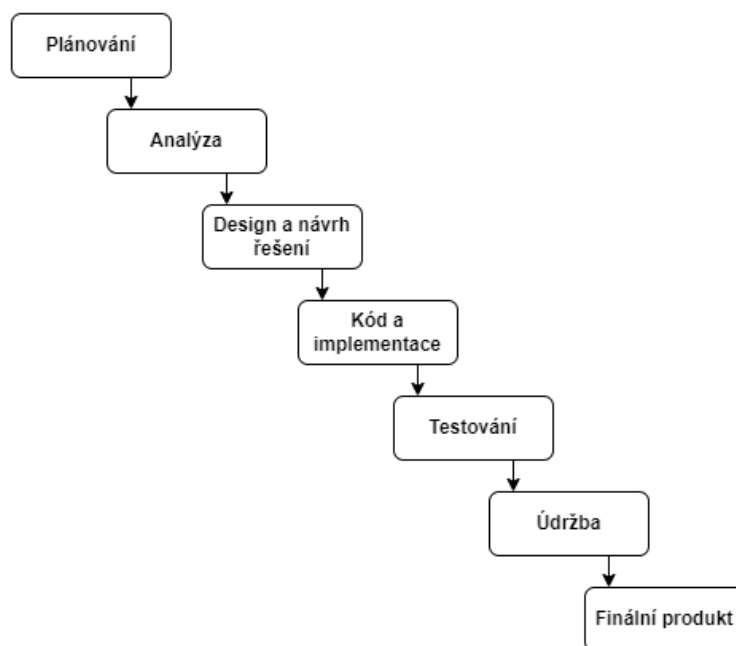
---

⁸⁵ Pozn. Plánování a analýza jsou často pojímány jako jeden krok v softwarovém vývojovém procesu, ale mohou se i rozdělit, a to třeba pro potřeby smluvní dokumentace; dalším případem je, že fáze plánování může být vykonávána jen ze strany objednatele, který se teprve připravuje na jednání se zpracovatelem díla, a tudíž tato etapa je spíše okrajová a fakultativní.

⁸⁶ Insight.com. *The Types of Software Development Models*. [online]. 15.07.2016 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: https://ca.insight.com/en_CA/content-and-resources/2016/07152016-types-of-software-development-models.html

dále⁸⁷. Pro lepší pochopení tohoto způsobu poslouží grafické znázornění v obrázku č. 2.

Obr. č. 2 - diagram zobrazující waterfall model (autor: Kryštof Holý)

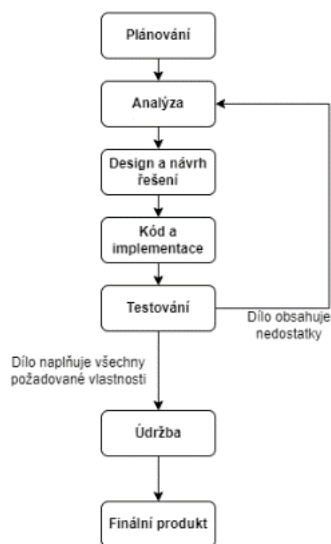
Agilní model

Naproti tomu agilní model je méně přímočařejší a více pružný co se týče provázanosti etap vývoje softwaru a možnosti se navrátit do jednotlivých etap. Proces celého vývoje se cyklí do té doby, než nebude software vykazovat všechny požadované vlastnosti dohodnuté ve smlouvě o dílu či jiný způsob, jak si smluvní strany dohodnou okamžik dokončení díla. Jak je zřejmé z obrázku č. 3, tak začátek a konec procesu je totožný, ale etapy – analýza, design a návrh řešení, kód a implementace, a testování, nemusí být pevně uzavřené po dokončení, ale tyto etapy se mohou mnohokrát cyklit do té doby, než dílo nebude označeno za hotové⁸⁸.

Obr. č. 3 - diagram zobrazující agilní model (autor: Kryštof Holý)

⁸⁷ GeeksforGeeks. *Software Engineering / Classical Waterfall Model*. [online]. 2.3.2022 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.geeksforgeeks.org/software-engineering-classical-waterfall-model/>

⁸⁸ JavaTpoint. *Agile Model*. [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.javatpoint.com/software-engineering-agile-model>

Smlouva o analýze

Pokud bychom se podívali na vývoj softwaru z pohledu časové posloupnosti, tak by jako první fáze měla představovat analýzu problému nebo jinak řečeno analýzu toho, co vlastně objednatel požaduje. Analýza jako taková může odpovědět na otázky z mnoho oblastí, na které třeba smluvní strany do té doby nemyslely – např. technické, ekonomické, manažerské, plánování podnikových zdrojů, a hlavně to, co je těžištěm pro tuto diplomovou práci a tím jsou záležitosti právní. V této fázi vývoje software mnohdy budoucí smluvní strany smlouvy o dílo nemají stoprocentní představu o tom, co všechno bude celé dílo obnášet. Vyjasnění jednotlivých kroků, samotný rozsah budoucího díla, jeho způsob fungování a technická náročnost může být právě upřesněna a specifikována pomocí smlouvy o analýze. Obecně je velice doporučováno uzavřít smlouvu o analýze společně s dohodou o mlčenlivosti ještě před uzavřením samotné smlouvy o dílo budoucího softwaru. Pro doplnění uvádím, že v praxi není nutné, aby obě smlouvy byly obsaženy v oddělených listinách, ale lze i do smlouvy o analýze přidat ustanovení obsahující text dohody o mlčenlivosti (tématem smlouvy o mlčenlivosti se bude zabývat kapitola ...).

Co si představit v situaci, kdy máme zájem sjednat smlouvu o dílo, jejímž předmětem je vytvoření software, pod slovním spojením smlouva o analýze? Dle Občanského zákoníku bude výsledkem výstup (nezávislá činnost – získání všech podstatných informací, které budou sloužit jako podklad pro vytvoření budoucího díla). Z pohledu českého právního řádu se tedy bude jednat o dílo. Výsledná analýza je prostředkem, který snižuje riziko případného soudního sporu. A může být prostředkem použitelným jako důkaz, protože poskytne vhodný podklad pro

podrobné definice částí potencionálního díla. Taková to definice zúží manévrovací prostor např. pro zhotovitele, kterému by vágní definice umožňovala vytvořit dílo nedbalým způsobem, ale současně způsobem, který by vyhovoval obsahu smlouvy o dílo.

V kontextu shora uvedeného výkladu smluvního zajištění vztahů, které jsou uzavírány mezi korporacemi při zadávání vytvoření software se nelze nedotknout institutu odpovědnosti člena jejich statutárního orgánu. Při sjednávání touto prací zkoumaných smluv může mít neodpovědné a nelojální jednání statutárního orgánu velký dopad na budoucí plnění ze sledovaných smluv a případné sankce a újmy s tím spojené. Použijme jako příklad odpovědnost jednatele společnosti s ručením omezeným. Ten je odpovědný za škodu způsobenou porušením povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře⁸⁹. Příslušné ustanovení Občanského zákoníku dává jednateři povinnost, aby funkci vykonával s pečlivostí, potřebnými znalostmi i nezbytnou loajalitou a „*Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.*“⁹⁰ Dále je péče řádného hospodáře upravena v ustanovení § 51 odst. 1 z. č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů. Pokud by tedy např. jednatel společnosti s ručením omezeným jednal v rozporu principem péče řádného hospodáře a vznikl by v důsledku toho soudní spor, důkazní břemeno by náleželo právě zmíněnému jednateři⁹¹. Smlouva o analýze před samotným vývojem softwaru představuje prostředek, kterým může naplnit znaky toho, že jednal s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Důležité je slovo „může“ v předchozí větě, protože i tím, že se jedná o inominátní smluvní typ a není nikde upraven zákonný postup, jak se statutární orgán má chovat v dané situaci, není smlouva o analýze okolnost vylučující odpovědnost. Jedním z důvodů může být i nedostatečná úprava a chybné vymezení vzájemných práv a povinností z tohoto smluvního typu, které má za následek špatné provedení analýzy problému⁹².

---

⁸⁹ § 159 odst. 1 Občanského zákoníku

⁹⁰ § 159 odst. 1 věta 2 Občanského zákoníku.

⁹¹ § 52 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

⁹² SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6., 170 s.

K povinnosti vykonávat funkci statutárního orgánu s potřebnými znalostmi se vyjadřuje například Nejvyšší soud České republiky. Uvádí, že při konkrétním jednáním spojeném s rozhodováním musí subjekt využít dostupné informační zdroje, které mu mohou pomoci při jeho finálním rozhodnutí. Dostupné informace by měly obsahovat rozpoznatelná rizika vztahující se k jeho podnikatelskému rozhodnutí. Otázka opět nastává, jestli to či ono je dostatečným zdrojem⁹³. Další nález se zabývá a vykládá případ, kdy jednatel nemá odborné povinnosti k fundovanému rozhodnutí. V takovém případě Nejvyšší soud ČR přináší řešení v podobě zajištění třetí osoby, který má kapacitu a odborné povinnosti. Tím může zprostředkovaně naplnit definici péče řádného hospodáře⁹⁴.

Toto může představovat možné řešení – k posouzení potřeb, které objednatel požaduje od softwaru, lze najmout třetí osobu, která může pomoci lépe připravit smluvní dokumentaci a vyvarovat se potencionálním soudním sporům.

V zájmu předcházení co nejvíce možných negativních důsledků by tedy měla smlouva o analýze měla obsahovat: 1) obligatorní náležitosti smlouvy o dílo, 2) co je cílem analýzy – velmi dopodrobna uvést obecné cíle a účel, kterého má analýza dosáhnout, 3) předmět smlouvy, 4) jakým způsobem se budou zjišťovat požadavky objednatele a případně nároky na infrastrukturu, 5) povinnost a způsob jak se budou zpracovávat požadavky objednatele⁹⁵, 6) jakým způsobem se zpracují data z analýzy do výsledného výstupu, 7) lhůty a případné mezi lhůty, 8) určení ceny za dílo, platební podmínky, 9) forma dodání (v listinné formě, v elektronické formě do datové schránky, v elektronické formě do e-mailové schránky, ...), 10) user cases⁹⁶ objednatele (asi by se to dalo podřadit pod čtvrtý bod, ale toto jsou konkrétní uživatelské požadavky, které chce uživatel od softwaru a ty budou mít přímo dopad na další funkce následného softwaru) a 11) licenční ujednání⁹⁷. Proč tady řešit autorské právo? Stejně jako u vytvoření samotného počítačového

---

⁹³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 10. 2016 se spis. zn. 29 Cdo 5036/2015

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 8. 2013 se spis. zn. 29 Cdo 2869/2011

⁹⁵ Pozn. Doporučené, protože by například zpracovatel mohl vykázat práci i v oblasti, kterou objednatel nepoptával, v důsledku toho by analýza mohla stát ve výsledku mnohokrát více než by bylo potřeba pro účel vytvoření softwaru.

⁹⁶ Pozn. User case je příklad konkrétního chování, která objednatel požaduje. V tomto případě se může jednat o „laické“ vyjádření požadavku (např. chci, aby se zobrazilo toto, když kliknu na tohle tlačítko), který pak softwarový inženýr dokáže přeložit do algoritmů, které počítačový program musí vykonat.

⁹⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 172 s.

programu, může výstup vykazovat znaky autorského díla⁹⁸. Může se stát, že subjekt, který analýzu bude provádět, nebude totožný se subjektem, který vytvoří následný software. I proto je vhodné si dopředu si upravit oprávnění k užívání analýzy z autorskoprávního pohledu.

I když mnohdy může být smlouva o analýze (jakožto smlouva o dílo z občanskoprávního pohledu) zahrnuta v samotné smlouvě o dílo na celý software, předkládám to jako samostatnou smlouvu pro případy, kdy z jakéhokoliv důvodu nebude vyhovovat včlenění jejího obsahu do dalšího dokumentu. V kontextu procesu přípravy zadání a následného vytváření software považuji za praktičtější uzavírat smlouvu o analýze jako samostatný dokument, neboť teprve na základě analýzy lze ve většině případů dobře a s určitostí definovat předmět budoucího díla co do jeho rozsahu a funkčnosti.

Stejným způsobem se dá nahlížet na následující dohodu.

Dohoda o mlčenlivosti (ochrana důvěrných informací)

Dohodu o mlčenlivosti český právní řád nezná, a proto se bude jednat o netytizovaný smluvní vztah – inominátní smlouvu. V obchodních vztazích v zahraničí i v České republice je pro ni vžité označení NDA (Non-disclosure agreement, tedy zkratka anglického názvu této dohody). Uzavírá se, protože objednatel softwaru může k vývoji budoucího díla poskytovat informace s charakterem neveřejných skutečností. Jejich prozrazení by mohlo zapříčinit negativní důsledky pro objednatele například z ekonomického hlediska či z hlediska zacházení s osobními daty uživatelů. Únik soukromých dat může zapříčinit až odliv zákazníků⁹⁹.

Než tato diplomová práce přejde k části, co se doporučuje v takovém případě smluvně upravit, měli bychom si představit obsah „chráněných skutečností. Pokud by se do dohody stručně napsalo: „Chráněnou informací se rozumí všechno, co si strany v průběhu vývoje softwaru předají.“, tak by takové to vágní označení mohlo mít za následek nevymahatelnost, a to z důvodu neurčitosti. Proto se

---

⁹⁸ § 2 Autorského zákona

⁹⁹ DOČEKAL, Daniel. Lupa.cz. „Únik“ dat o více než 500 milionech uživatelů Facebooku: o co ve skutečnosti jde. [online]. 6.4.2021 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/unik-dat-o-vice-nez-500-milionech-uzivatelu-facebooku-o-co-ve-skutecnosti-jde/>

doporučuje demonstrativně a pozitivně vymezit rozsah, co se rozumí pod pojmem „chráněná informace“. Stejně jako u tvorby právních norem by se měla vytvořit tak obecná definice NDA, pod kterou lze podřadit co nejvíce situací, které v budoucnu mohou nastat. Sedláková a kolektiv v tomto případě chráněné informace rozdělují na tři kategorie¹⁰⁰. Prvním rozumí 1) obchodní tajemství – to v českém právní řádu je upraveno v ustanovení § 504 Občanského zákoníku. Dle tohoto paragrafu sem spadá: „*konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.*“. Dále sem spadá 2) know-how – upraveno na unijní úrovni a představuje tajný, důležitý pro výrobu a srozumitelný způsobem vyjádřený soubor nepatentovatelných praktických znalostí, které jsou získané vlastním úsilím¹⁰¹. A za 3) jsem spadají chráněné skutečnosti, které nejde podřadit mezi dvě předchozí kategorie, a přesto si to smluvní strany budou chtít cíleně ošetřit. Když se to vezme z pohledu negativního vymezení, tak pod chráněné skutečnosti nebudou patřit informace a jiná data, která se dají veřejně opatřit i přes to, že jejich opatření nemusí být zcela jednoduché, ale legální cestou proveditelné. I přesto, že tyto veřejné informace byli získány při jednání smluvních stran.

Co by tato dohoda měla především obsahovat? 1) základní atributy jakékoliv smlouvy, 2) závazek nakládat s chráněnými skutečnostmi v souladu s touto dohodou a 3) vymezení a definování chráněných informací. Vhodné je dodat, že takové to skutečnosti mohou mít jakoukoli formu nebo nezáleží jakým způsobem se k druhé smluvní straně dostaly. Nutno dodat, že povinnost chránit důvěrné informace nevzniká jen po podepsání této dohody, ale existují tzv. prekonsensuální povinnosti. Jednou z těchto povinností je povinnost chránit důvěrné informace, které jsou získány v průběhu kontraktačního procesu. Ta v sobě obsahuje i povinnost chránit důvěrné informace i v případě, že jakákoliv smlouva nebyla nakonec uzavřena¹⁰². Dále 4) časový rozsah, po který budou chráněné informace ve statusu chráněné, 5) proces vrácení všech poskytnutých informací a

---

¹⁰⁰ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifiky a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 26 s.

¹⁰¹ Článek 1 odst. 1 písm. i až iii Nařízení Komise (ES) č. 772/2004 ze dne 7.4.2004, o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o převodu technologií

pozn. 30.4.2014 skončila platnost tohoto nařízení

¹⁰² § 1730 Občanského zákoníku

případné zničení/smazání z disků veškerých kopií, 6) vymežit rámeček jak lze „skladovat“ chráněné informace – tohle představuje další způsob, jak předejít možnému nezapříčiněnému úniku dat, protože u tvorby softwaru se pracuje jak s papírovými, tak s digitálními podklady a skladování digitálních dat v např. nešifrovaném či nezabezpečeném serveru je velice nebezpečné. Ačkoli se nepřihlíží k tomu, že někdo vyloučí ve smlouvě svou povinnost k náhradě újmy¹⁰³, tak je vhodné 7) upozornit na možnou odpovědnost za porušení povinnosti, která straně vyplývá přímo ze zákona¹⁰⁴ či smluvní povinnosti¹⁰⁵. Aby dohoda o mlčenlivosti nebyla bezzubá (jako imperfektní právní norma) vůči určitým porušením, užívají se 8) smluvní sankce. Takové sankce musejí být konstruované jako právní norma v obecné rovině – tedy sankce nastává v souvislosti porušení právních povinností stanovených v dispozici. Sankce jsou dobrým nástrojem i z důvodu, že výše újmy se mnohdy pro stranu, která zapříčinila únik chráněných informací, těžko kvantifikuje¹⁰⁶. V souvislosti s nakládáním s chráněnými skutečnostmi se často upravuje 9) Povinnost zavázat mlčenlivostí i třetí osoby, na které se dohoda o mlčenlivosti nevztahuje, a přesto manipuluje nebo jinak nakládá s chráněnými informacemi. A jako poslední bych uvedl, že si smluvní strany mohou upravit i 10) informační povinnost pro případ, kdy by mohlo dojít k porušení této dohody, a to z důvodu co nejrychlejšího vyhodnocení a minimalizování následků úniku jakýchkoliv skutečností. Za předpokladu, že nepůjde o mimořádné a nepředpokladatelné události vzniklé nezávisle na vůli smluvních stran.¹⁰⁷

Stanovení ceny softwarového díla

Jak již bylo v předchozím textu uvedeno, mezi podstatné znaky smlouvy o dílo náleží závazek k zaplacení ceny za provedení díla. Avšak mezi podstatné (obligatorní) části této smlouvy již nenáleží určení její výše či způsobem, kterým bude určena. Jako u každého díla je nutné podotknout, že plnění ze strany zhotovitele nemusí vždy odpovídat odhadům, a proto rozsah a obsah se může v průběhu činnosti měnit. A to platí pro všechny strany dohody. Objednatel by mohl mnohokrát více přeplatit vývoj softwarového díla nebo naopak by smlouva o dílo mohla být pro zhotovitel dokonce ztrátová. Na takovou situaci český právní řád

---

¹⁰³ § 2896 Občanského zákoníku

¹⁰⁴ Pozn. např. ušlý zisk

¹⁰⁵ § 2913 Občanského zákoníku

¹⁰⁶ PREUSS, Ondřej. Dostupný advokát. *Dohoda o mlčenlivosti uzavřená se zaměstnancem*. [online]. 16.1.2018 [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/dohoda-o-mlcenlivosti>

¹⁰⁷ § 2913 Občanského zákoníku

samozřejmě pamatuje, ale opět je nutné smluvní dokumentaci připravit s náležitou péčí, aby úprava ceny mohla být upravena bez komplikací.

Jaké jsou tedy formy, jak si smluvní strany mohou určit výši ceny za dílo? Nejstručnější možnost z pohledu tvorby dohody představuje 1) pevná cena. Ta se může použít především u méně komplikovaných projektů, kde je možnost snadněji dopředu odhadnout rozsah a obsah prací. Pro tvorbu softwaru bych tuto možnost nedoporučoval ani u malých projektů. Domnívám se tak, protože oblast softwarového inženýrství se neustále a rychle mění. A například pro vývoj díla v souladu s agilní metodou vývoje nejdou dopředu odhadnout všechny činnosti. Podobnou formou je 2) odkaz na rozpočet. Rozpočet může mít objednatel připravený již před hledáním zhotovitele, ale stejně jako u pevné ceny je oblast informačních technologií velice specifická a hůře se předpovídá časový rozsah prací než u některých jiných podnikatelských odvětví. Srovnáme-li si to například se stavebnictvím, tak tady existují technologické postupy, pravidla a stavba se dá lépe dopředu spočítat jak na materiálu, tak na potřebné činnosti jednotlivých pracovníků¹⁰⁸. Možná by se tyto dvě formy daly použít v případě, kdy objednatel bude mít vyhotovenou kompletní projektovou dokumentaci pro počítačový program a náplň práce by bylo možné jen přenést z „papíru“ do spustitelného a plně funkčního počítačového programu pomocí modelu waterfall. Při tvorbě smluvní dokumentace by měly smluvní strany počítat s tím, že nelze požadovat jinou cenu, než je uvedena ve smlouvě. Jiný případ by nastal, kdyby smluvní strany počítaly s nějakými případnými vícepracemi a existovalo by ustanovení ve smlouvě, které by objednatele zavazovalo k úhradě práce nad dohodnutou částku¹⁰⁹. Takový to případ lze nazvat jako 3) rozpočet daný s výhradou. Jako další možnou formu určení výše odměny za odvedenou práci na díle je 4) odhad. Někdo by mohl namítat, že odhad je neurčité určení ceny a takovéto jednání by mohlo naplňovat znaky neplatného právního jednání¹¹⁰, ale český právní řád nepožaduje u díla určení ceny a jak již bylo řečeno se omezuje jen na závazek k zaplacení ceny za provedení díla. V takovém případě by se mohlo jednat i o tzv. cenu obvyklou – tedy cenu, která je vyjádřitelná v penězích a její výše se určuje jako cena zaplacená za stejné nebo srovnatelné dílo při podobných smluvních podmínkách v podobném časovém

---

¹⁰⁸ Pozn. Za předpokladu, že zhotovitel dostane dopředu hotový projekt díla.

¹⁰⁹ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 295 s.

¹¹⁰ § 580 odst. 1 Občanského zákoníku

období¹¹¹. Pro softwarové dílo se relativně neurčitá cena vyplatí pro obě smluvní strany. Občanský zákoník České republiky na tyto situace pamatuje, když kupříkladu zhotovitel zjistí, že cenu určenou odhadem je nutné podstatně překročit, tak lze odhad navýšit za předpokladu, že to zhotovitel objednateli oznámí bez zbytečného odkladu s odůvodněním. Pokud by to neudělal za podmínek uvedených v předchozí větě, nenáleželo by mu právo na zaplacení rozdílu v ceně. A strana objednatele naproti tomu má možnost od smlouvy za určitých zákonných podmínek odstoupit při oznámení zvýšení ceny¹¹². A ke zvýšení ceny, vyplývající z Občanského zákoníku, by ani nemuselo dojít, když by oznámení neuvádělo nevyhnutelnost takového zvýšení.

Jednostranné zvýšení ceny ze strany zhotovitele není možné bez souhlasu druhé strany. Pokud by zvýšení činilo více jak deseti procentní rozdíl, tak má objednatel právo na odstoupení od smlouvy. V tomto případě objednateli náleží povinnost uhradit část prací na nedokončeném díle¹¹³.

Shora nastíněný způsob určení smluvní ceny se však nepovažují za praktický při zadávání díla, kterým je nějaký informační systém či jiný produkt v prostředí informačních technologií. V tomto směru se již smluvní praxe na trhu vyvinula směrem k dnes již obecně známým a užívaným způsobům určení ceny díla.

V prostředí informačních technologií se tedy běžně užívají ještě dvě další formy určení výše odměny. V situaci, kdy by bylo obtížné odhadnou i rámcově rozsah práce, můžou smluvní strany užít 5) hodinou sazbu za předpokladu, že zhotovitel si bude přesně vést hodnotu odvedené práce. V konkrétní dohodě by takovéto ustanovení mohlo znít: „*Objednatel se zavazuje uhradit zhotoviteli odměnu za každou odpracovanou hodinu na projektu této dohody. Smluvní strany se dohodly, že 1 (slovy: jedna) odpracovaná hodina odpovídá výši 2 000,- Kč (slovy: dva tisíce korun českých).*“ A jako poslední na trhu užívaná forma určení výše ceny za dílo je tzv. man-day. Jako v předchozím případě se jedná o určení pomocí určité jednotky odvedené práce na díle, avšak rozdíl je v tom, že se nepočítá s hodinovou sazbou, ale denní pracovní dobou jednoho pracovníka. Pojem „man-

---

¹¹¹ § 492 odst. 1 Občanského zákoníku

¹¹² § 2612 Občanského zákoníku

¹¹³ HULMÁK, Milan a kol.: *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-287-8, § 2612.

day“ není v českém pracovním právu nijak upraven, a proto při tomto určení je doporučováno, aby si smluvní strany v konkrétní smlouvě dohodly, co si vyložit pod tímto pojmem – může jít například jaká bude minimální denní pracovní doba¹¹⁴.

V předchozím textu bylo rozebráno, proč je dobré znát jednotlivé metody softwarového inženýrství (např. modely waterfall a agilní model) a jak se to promítá do případné smlouvy o dílo. Jak se metody softwarového inženýrství mohou projevit ve způsobu úhrady ceny za dílo? Smluvní strany si mohou domluvit, že se odměna za částečné dílo bude hradit v průběhu vývoje a nejenom na konci za celé dílo. V případě modelu waterfall je jednoduché určit jednotlivé etapy a v souvislosti s tím si upravit například takto:

„6. Článken Dohody

(1) Smluvní strany se dohodly, že objednatel uhradí částečnou cenu za odvedenou a neuhrazenou práci za dílo vždy na konci etapy uvedené v druhém odstavci. Úhrada proběhne za podmínek v následujícím článku.

(2) - 1. etapa – Analýza

- 2. etapa – Design a návrh řešení

- 3. etapa – Kód a implementace, testování, údržba a finální produkt“.

Bod dokončení a převzetí díla

Jak vyplývá z definice díla v Občanském zákoníku, tak splněním závazku dochází při splnění jednotlivých dílčích povinností, které si upravily strany ve smlouvě. Dokončeným dílem se tedy rozumí stav zhotovení díla, který naplňuje účel a vymezení v definici díla v konkrétní smlouvě o dílo. K prokázání, že je software opravdu hotový, může sloužit jeho předvedení či provedení zkoušky. Takovou zkoušku si smluvní strany musí předem definovat, protože zákon nijak neupravuje průběh, jak by taková zkouška měla u softwaru vypadat nebo kdo ji má provádět. Pro dokreslení, ale v českém právním řádu je zakotven proces, kterým se zjišťuje soulad s veřejnoprávními předpisy – kolaudační řízení¹¹⁵. Ale ano, software žádné takové „kolaudační řízení“ pro zahájení provozu softwaru nepotřebuje. Konkrétní zkoušku, kterou si mohou smluvní strany dojednat je tzv. penetrační test. Ten se zaměřuje na bezpečnostní stránku softwaru a zpravidla ji provádí nezávislá

---

¹¹⁴ IT slovník.cz. *Co je to Man-day?* [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/man-day>

¹¹⁵ § 119 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

konzultační společnost zabývající se touto oblastí IT. Pokud by software pracoval s daty, kterým náleží přísnější ochrana, tak bych ustanovení o povinnosti projitím penetračním testem v každém případě zahrnul do podstatných náležitostí smlouvy o dílo. Některé funkcionality počítačového programu se ani při zkoušce, napodobující ostrý provoz, nemusí plně vyzkoušet, a proto se doporučuje, aby byl sjednán tzv. zkušební provoz, který může být podmiňující dobou pro ukončení zkoušky. I za předpokladu, že dílo bylo již předané. To může předejít stavu, kdy by objednatel převzal dílo bez výhrad a soud by i následně soudním sporu konstatoval, že se jedná o zjevnou vadu, která se musí namítat včas¹¹⁶. V návaznosti na provedenou zkoušku by se měl vypracovat protokol o provedení zkoušky. V té souvislosti by ve smlouvě mělo být ustanovení obsahující závazek, že se smluvní strany zavazují k vypracování předávacího protokolu při předání díla a vypracování dokumentace k počítačovému programu či celému softwaru. Povinnost odevzdání věci včetně všech jejich dokladů vychází z ustanovení pro koupi z ustanovení § 2087 Občanského zákoníku. Dále z tohoto paragrafu vyplývá závazek, že je-li předmětem smlouvy o dílo věc, tak zhotovitel se zavazuje umožnit nabýt vlastnictví k předmětu prodeje. V případě smlouvy o dílo na software se zhotovitel také zavazuje k poskytnutí uživatelských majetkových autorských práv¹¹⁷.

Objednatel je povinen dílo převzít ve fázi, kdy je dílo dokončeno, a to bez zbytečného odkladu. Převzít dílo je možné 1) bez výhrad. Pokud by objednatel převzal dílo bez výhrad, přestože by dílo zjevné vady vykazovalo, pak se zužuje prostor pro uplatňování práva z odpovědnosti zjevných vad. I z tohoto důvodu je vhodné si při předání díla vyhotovit předávací protokol, kde se všechny nedostatky mohou vypsát. Druhým způsobem, jak lze převzít dílo je 2) převzetí s výhradami¹¹⁸. Princip byl již vysvětlen u předchozím způsobu, a tedy vyjmenování jejich nedostatku v předávacím protokolu je možné považovat jako uplatnění práv objednatele z odpovědnosti za vady. Pro práva z vadného plnění u díla se užijí ustanovení o kupní smlouvě¹¹⁹.

---

¹¹⁶ § 2605 Občanského zákoníku

¹¹⁷ RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1, 300 s.

¹¹⁸ § 2618 Občanského zákoníku

¹¹⁹ § 2615 odst. 2 Občanského zákoníku

A v jakém okamžiku může objednatel plnohodnotně nakládat s dílem a dalšími právy vyplývajícími ze smlouvy? Není to okamžik účinnosti smlouvy o dílo na software, ale v okamžik převzetí díla.

Licenční ujednání

V případě smlouvy o dílo na software se budou majetková autorská práva poskytovat v rozsahu, který si smluvní strany dohodnou, jinak vyplývá ze speciálních ustanovení pro dílo s nehmotným výsledkem¹²⁰, že zhotovitel může poskytnout software i jiným osobám, než je objednatel. To za předpokladu, že si to smluvní strany výslovně ujednání ve smlouvě. Druhá věta ustanovení § 2633 Občanského zákoníku dodává, že neobsahuje-li výslovný zákaz poskytnutí práv duševního vlastnictví jiným osobám, zhotovitel může i tak poskytnout oprávnění k užívání díla, pokud by to neodporovalo povaze díla a zájmům objednatele. V případě, že by chtěl objednatel garantované výlučné užívání z jakéhokoliv důvodu, tak bych doporučil zřídit výhradní licenci, která jak již bylo zmíněno v předchozím textu musí být zřízena v písemné formě¹²¹. Pokud si smluvní strany neupravily přesný rozsah oprávnění k užití díla, potom se má za to, že jsou práva duševního vlastnictví poskytovány k účelu vyplývající z ujednání ve smlouvě o dílo¹²².

V souladu s ust. § 2363 a následující Občanského zákoníku mají smluvní strany prostor pro to upravit si možnost podlicence třetí osobě, protože pokud by chtěl dané dílo nabyvatel poskytnout dále, muselo by toto oprávnění výslovně vyplývat z licenční smlouvy. Při postoupení licence již není povinnost si to upravit v licenční smlouvě, ale i přesto tam je omezení v podobě souhlasu poskytovatele autorského díla. Neupraví-li si smluvní strany jinak, má se za to, že obsahem licence byla poskytnuta ke způsobu užití a v rozsahu odpovídající účelu licenční smlouvy. Rozhodně by ve smlouvě o dílo na software mělo být upraveno územní, časové a množstevní rozsah licence, neboť by se v opačném případě smlouva řídila zákonnými ustanoveními. V důsledku toho by nabytá majetková autorská práva bylo možné vykonávat jen na území České republiky, na dobu nepřesahující jeden rok s ohledem na druh a způsob užití díla¹²³.

---

¹²⁰ § 2633 Občanského zákoníku

¹²¹ § 2358 odst. 2 písm. 1 Občanského zákoníku

¹²² § 2634 Občanského zákoníku

¹²³ § 2376 odst. 3 Občanského zákoníku

Jak již bylo uvedeno v kapitole „Licence“ v základní terminologii shrnující FOSS licence, tak není úplně jednoduché pracovat s jednotlivými druhy FOSS licencí. Existují silně a slabě copyleftové licence a licence bez copyleftové doložky¹²⁴. Co to ale znamená pro vývoj softwaru a jak působí na smluvní dokumentaci? Smlouva o dílo by se s touto problematikou měla vypořádat, protože pokud by zpracovatel upravoval, spojoval nebo vytvářel odvozená díla bez ohledu na tyto FOSS licence, mohl by nastat problém. Jako základní pravidlo pro užívání původních děl s některou zmíněnou volnějším licencí je: představíme si pyramidu, kde jsou tři patra. Úplně dole se nachází licence bez copyleftové doložky, ve středu je slabá copyleftová licence a úplně nahoře je silně copyleftová licence. Pravidlo je takové, že nižší licence je kompatibilní s licencemi umístěnými výše, ale není kompatibilní s licencemi umístěnými níže. (například: slabá je kompatibilní se silnější, ale ne s licencí bez doložky). Jedná se o obecné pravidlo, na kterou dopadá zásada *lex specialis derogat legis generalis* – každá licence má své pravidla, která toto pravidlo individuálně upravuje. Je možné taky pro jedno autorské dílo poskytovat více různých licencí podle toho, jak s tím bude dále nakládáno¹²⁵.

Proces zavedení softwaru v advokátní kanceláři

ERP systém ne zcela zapadá do diplomové práce v oboru právo a právní věda, ale v této části diplomové práce považují za vhodné a důležité jej alespoň okrajově zmínit, a to v praktickém kontextu fungování advokátní kanceláře. Advokátní kancelář je v současném stupni vývoje informačních technologií firma, pro jejíž běžný provoz jsou již informační systémy nezbytné. Co to tedy ERP systém je? Jedná se o zkratku z anglického spojení „Enterprise Resource Planning“, v českém překladu to je „plánování podnikových zdrojů“. Spojení ERP systém tedy spojuje systém – software, kterým se je vytvořen speciálně pro integraci části nebo dokonce všech oblastí činnosti obchodní společnosti¹²⁶. V této části diplomové práce půjde především o administrativní činnosti (vedení kalendáře, správa úkolů pro jednotlivé osoby, databáze obsahující základní informace o všech advokátních

---

¹²⁴ Pozn. vysvětlení viz kapitola této práce „Licence“

¹²⁵ SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6, 159 s.

¹²⁶ PERKINS, Bart. CIO. *What is ERP? Key features of top enterprise resource planning systems*. [online]. 28.4.2020 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://www.cio.com/article/272362/what-is-erp-key-features-of-top-enterprise-resource-planning-systems.html>

spisech a tak dále), správu dokumentů v elektronické verzi, tvorba vyúčtování na daných spisech a podobně.

Na vysvětlení této problematiky, by mohlo být užitečné uvést si konkrétní příklad, na kterém si lze představit proces zavedení počítačového programu/software ve fiktivní advokátní kanceláři.

Příklad fiktivního subjektu

Pro potřeby této práce budeme pracovat se zkoumaným subjektem – imaginární advokátní kanceláři, která čítá dohromady 10 lidí (není potřeba rozlišovat v jakém postavení se nacházejí jednotliví pracovníci, protože na závěry této diplomové práce by to nemělo vliv). Tato fiktivní advokátní kancelář bude vykonávat advokacii ve smyslu zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, jako společnost s ručením omezeným. Jedná se o blíže neurčený počet advokátů, advokátních koncipientů a pracovníků administrativy.

Momentálně pro správu chodu kanceláře stále používají papírový diář, kam zaměstnanci zaznamenávají nadcházející události, lhůty a podobně. Odpracovaný čas se zaznamenává do příslušného papírového advokátního spisu a poté se faktury generují v počítačovém programu, kam se všechny potřebné údaje musí ručně přepsat. Advokátní spisy jsou taktéž vedeny pouze v papírové podobě. V průběhu času přibývá více práce a aktuální stav správy advokátní kanceláře není příliš efektivní, což vede k tomu, že některá náplň práce se nestíhá v potřebných termínech. Jednatel společnosti se rozhodne, že ze všech potencionálních řešení, která zvažuje, je nejvhodnější pořízení právě ERP systém, který by dané potřeby naplňoval.

Tato možnost, kterou vedení advokátní kanceláře vzalo v potaz je zefektivněním administrativních činností. Toho by se mohlo dosáhnout právě zavedením nového informačního systému – ERP software, který již zmíněné činnosti (vedení kalendáře, zaznamenávání a evidenci provedené práce a hotových nákladů, fakturaci a podobně) zvládl zrychlit, zjednodušit či dokonce zautomatizovat. V obecném a neprávním pohledu na věc existuje několik možností jak „získat“ ERP systém pro fiktivní advokátní kancelář.

1. První možností by mohl být případ, kdy se na trhu již nachází všemožné produkty (software), které jsou specializované přímo či nepřímo pro oblast advokátních kanceláří.

- a. Opět tato možnost může mít další podmnožiny situací. Situace za a) je možná nejlepší. Trh nabízí velkou škálu softwaru a fiktivní advokátní kancelář si je schopná vybrat produkt, který naplní všechny její požadavky. Takže nemusí investovat svůj čas, úsilí a peněžní prostředky do vývoje zvláštního softwaru. Ale zase záleží na všech proměnných, zda by tato situace byla nejlepší. Například může být již existující ERP systém velice nákladný nebo jeho uživatelský přívětivost může být na naprosto otřesné úrovni, že i při používání tohoto systému by námi sledovaný subjekt musel vynaložit více času oproti správě administrativních záležitostí „po staru“. V této situaci by na řadu přicházela SaaS smlouva.
  - b. Situací za b) si lze představit, že nějaký software je vhodný, ale nějaká agenda fiktivní advokátní kanceláře v jejím vybraném softwaru chybí a kancelář chce svoje požadavky (nové funkce) do vybraného softwaru zakomponovat. Výhodou je, že existuje nějaký základ, ale již fiktivní advokátní kancelář musí vynaložit nemalé úsilí při kooperaci vývoje nové součásti počítačového program. Z laického pohledu se to nemusí zdát jako nijak náročný proces, ale právníci mají specifický jazyk a logiku, a je tomu taktéž v odvětví vývojářů počítačových programů (takže musí dojít ke vzájemnému pochopení, a v důsledku toho i přizpůsobit smluvní dokumentaci). V důsledku toho musí architekti daného softwaru přeložit požadavky do komplexních algoritmů.
2. Tou asi nejhorší situací je, že trh nenabízí žádný software, který námi vybraný subjekt poptává a je nutné vytvořit od základů nový produkt (soubor počítačových programů, grafické uživatelské prostředí, vlastní design, databáze, provést analýzu potřeb, dohodnutí smluvní dokumentace na vývoj díla a podobně). Z vývojářského i právního ohledu se jedná o nejsložitější možnost.

Na základě nastíněných možností tedy nastává situace, kdy je třeba zvolit jednu z možností postupu a navázat na to aplikaci vybraného smluvního typu upravujícího vhodným způsobem práva a povinnosti dodavatele software. K softwaru samotnému je vhodné ještě zmínit jakými způsoby lze provozovat software. Podíváme-li se na Obrázek č. 4, tak nadpisy jednotlivých sloupců

představují modely, jak je z technického hlediska (které komponenty softwaru běží v Cloudu a které komponenty běží na koncových zařízeních) software provozován. Červená barva představuje komponenty softwaru, které běží v Cloudu s ohledem na konkrétních modely. Nepokládám za důležité se v této diplomové práci ze studijního oboru Právo více zabírat jednotlivými modely, ale je důležité to zde zmínit, protože osoba, která vytváří či reviduje smlouvu upravující práva a povinnosti k softwaru, musí mít alespoň rámcový přehled v problematice IT. A třeba při vytváření smlouvy na SaaS model, musí pamatovat na všechny komponenty a aspekty konkrétního softwaru a zahrnout je tam.

Obrázek č. 4 (autor: Michelangiolo Mazzeschi¹²⁷)

Dle mého vlastního zkoumání existuje několik již existujících produktů přizpůsobených přímo pro advokátní kanceláře, mezi nejpoužívanější ERP systémy (není seřazeno dle počtu uživatelů)¹²⁸ lze pořídit například Advokátní spis od ATLAS consulting spol. s r.o., ISAK od ISAK s.r.o., SynopsIS od SynopsIS Technologies a.s., RA LAW od RA 21 s.r.o., Single Case od Single Case, s.r.o., iSpis od Sokordia, s.r.o., Evolio od AVE Soft s.r.o. nebo Praetor od Wolters Kluwer ČR, a.s. a co se týče zahraniční nabídky, tak například Clio od Themis Solutions Inc. Zahraniční produkt je zde uveden pouze jeden pro srovnání, a to hlavně z důvodu horší přizpůsobení na český právní řád, jazykové lokalizace a možné

¹²⁷ Obrázek z: MAZZESCHI, Michelangiolo. Towards AI. *What Are Cloud IAAS, PAAS, SAAS, FAAS, And Why We Use Them*. [online]. 19.4.2021. Dostupné z: <https://pub.towardsai.net/what-are-cloud-iaas-paas-saas-faas-and-why-we-use-them-8af979dad141>

¹²⁸ Pozn. Žádný poskytovatel nenabízí přesné číslo o svých klientech.

napojení na již existující informační systémy státní správy – služby jako infoSoud, infoJednání, katastrální úřad České republiky a tak dále. Existují i ERP systémy, které jsou vytvořené pro širokou škálu předmětů podnikání. Mezi ně patří například systém Byznys od společnosti Solitea a.s. Rozbor a porovnání funkcionalit vybraných softwarů z technického a ekonomického hlediska rozebírá jiná diplomová práce¹²⁹. Opět pro lepší pochopení problematiky vkládám rozbor některých ERP systémů vhodných pro fiktivní advokátní kancelář z výše zmíněné diplomové práce¹³⁰.

Při zkoumání jednotlivých ERP systémů je zřejmý trend – většina z výše zmíněných systémů již je poskytováno na SaaS metodě nebo například systém Preator připravuje svou SaaS verzi.

Obrázek č. 5 (autor: Holý Prokop)

	Curo365	Odoo	Legal60	Byznys/Acta Safe	Preator	Advokátní ipis
Language	Eng	Eng	Eng	CZ	CZ	CZ
Deployment	Cloud	Cloud, on-premise	Cloud	Cloud, on-premise	Cloud, on-premise	On-premise
Mobile application	No	Yes	No	Yes	Yes	No
Automation	No	Partially	Yes	Partially	Yes	No
Integrations	Partially	Partially	Partially	Partially	Yes	Yes
HR	Yes	Yes	Yes	Yes	Partially	No
Address book	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Conventions	No	No	No	No	Yes	No
Billing & invoicing	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
CRM	Yes	Yes	Yes	Yes	Partially	No
Calendar & note management	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Trip management	No	No	Yes	No	Yes	Partially
Document management	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No
Mail management	Partially	Partially	Partially	Yes	Yes	Partially
Legal case management	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Task management	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Partially
Time tracking	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Archive management	Partially	Partially	Partially	Partially	Yes	Yes
Data analysis & reporting	Yes	Partially	Yes	Yes	No	No
EET	No	No	No	No	No	No
Password manager	Yes	No	No	No	No	No
Legislation/judicature sources	No	No	No	No	Yes	Partially

Podle všech získaných informací se tedy fiktivní advokátní kancelář musí rozhodnout, jestli už existuje nějaký odpovídající software a případně zřídit výhradní či nevýhradní oprávnění k užití daného softwaru nebo si nechat vytvořit odborným subjektem nové dílo (za předpokladu, že fiktivní advokátní kancelář nedisponuje znalostmi a prostředky k vytvoření vlastního ERP systému pro správu advokátní kanceláře). Další a již zmíněným způsobem by tedy mohlo být i upravení již stávajícího systému. A to je možno provést buď smlouvou o dílo nebo

¹²⁹ HOLÝ, Prokop. *Specificities of suitable ERP system for law firms* [online]. Praha, 2020. Diplomová práce (Ing.). Vysoká škola ekonomická v Praze. Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí diplomové práce Josef Basl. Dostupná z: <https://theses.cz/id/1tn1hc/>.

¹³⁰ „Picture 27: Comparison of ERP and PSA software for law firms“ z diplomové práce: HOLÝ, Prokop. *Specificities of suitable ERP system for law firms* [online]. Praha, 2020. Diplomová práce (Ing.). Vysoká škola ekonomická v Praze. Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí diplomové práce Josef Basl. Dostupná z: <https://theses.cz/id/1tn1hc/>.

inominátní smlouvou, kterou se zavážou k úhradě za „dodatečnou úroveň“ již využívaného softwaru.

Při užití konkrétního případu by si fiktivní kancelář vybrala již existující produkt poskytovaný na platformě SaaS, pak by advokátní kancelář musela uzavřít SaaS smlouvu v souladu s uvedeným v předchozím textu. Dále by s poskytovatelem SaaS softwaru musela uzavřít tzv. zpracovatelskou smlouvu na zpracovávání dat dle GDPR. Pokud by kancelář požadovala i migrovat data z fakturačního softwaru do nového ERP systému, pak by smluvní strany pravděpodobně uzavíraly i smlouvu o dílo na zpracování analýzy k migraci dat a následného přenosu. V případě, kdy by migraci dat z již používaného fakturačního systému prováděla třetí osoba, pak by vznikla povinnost uzavřít zpracovatelskou smlouvu na osobní údaje v rámci GDPR, protože původní zpracovatelská smlouva by třetí stranu nezahrnovala a případně i dohodu o mlčenlivosti. Z důsledku toho by smluvní strany využily všechny smluvní typy zkoumané v této diplomové práci.

Právní předpisy problematiky práv a povinností k softwaru v rámci Evropské Unie

V předchozím textu byla rozebrána smlouva o dílo a inominátní smlouva SaaS s prvky typizovaných závazků. Nyní je čas se přesunout k právním předpisům, které taktéž na tyto typy smluv dopadají nebo se problematiky týkají. Komunikaci a téměř i většinu lidských požadavků lze uskutečnit pomocí internetu. Velká část softwarů se již nabízí jen skrze online prostředí a s tím je spojeno nutnost prokázat svou identitu v digitálním prostředí.

Budeme-li se zabývat aktuální právní úpravou u v České republice a na úrovni Evropské unie, tak v nedávné době byl přijat zákon č. 49/2020 Sb, který je novelou zákona č. 21/1992 Sb, o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Ten upravil oblast opatření proti legalizaci výnosu z trestné činnosti a financování terorismu (možná známější pod zkratkou AML – anti money laundering) a mimo jiné poskytl českým občanům nástroj „bankovní identity“, který pomocí přihlašování do internetového bankovníctví poskytuje státem uznávané ověření identity. Subjektům to dává další způsob, jak může subjekt ověřit svou totožnost při podpisu jakéhokoliv typu smlouvy upravující práva a povinnosti k softwaru a nemuset jezdit do jiného státu. Někdo by mohl namítat, že elektronický způsob ověřování identity již existuje ve formě elektronického podpisu od autorizačních

entit pomocí speciálních softwarů a dalších zařízení. Tento způsob se i díky své komplikovanosti úplně nerozšířil¹³¹. Pro podpis smlouvy není potřeba jen ověření identity, ale ještě proces, jak daný dokument podepsat a uchovat. Problém nastává u ověření identity. Jak vyplývá z Občanského zákoníku, tak pokud smluvní strany chtějí provést platné právní jednání učiněné v písemné formě (např. u výhradní licence), je potřeba podpisu jednajícího. Ten může být i učiněn „... *elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat*“.¹³² Na úrovni Evropské unie bylo přijato nařízení eIDAS¹³³, které právě problematiku elektronické identifikace upravuje a snaží se o harmonizaci na evropské úrovni. Dnes již zákonodárci pracují na revizi jeho znění s ohledem na vývoj moderních technologií a lidských potřeb¹³⁴. Tyto právní předpisy můžou zlepšit a zabezpečit prostředí pro oblast uzavírání „softwarových smluv“, protože vždy je možné díky anonymnosti přes internet jednat s osobou, která se vydává za jinou.

eIDAS obsahuje i základní úrovně elektronickým podpisům (1. prostý, 2. zaručený, 3. uznávaný a 4. kvalifikovaný) a Nejvyšší soud poskytuje judikaturu¹³⁵ k použití úrovní elektronických podpisu. Soud se vyjádřil, že e-mailová korespondence nelze považovat za písemnou formu, pokud není podepsán vyšším typem elektronického podpisu než prostým elektronickým podpisem. V tomto případě byly e-mailem poslány námitky vůči výpovědi nájmu. A z Občanského zákoníku vyplývá, že takového právní jednání musí mít písemnou formu¹³⁶, čímž nájemce nenaplnil zákonnou povinnost formy a Nejvyšší soud nepovažoval identifikaci v podobě e-mailové adresy jako dostatečné, neboť ani emailová adresa neobsahovala jméno subjektu a ani není možnost ověřit, kdo právní jednání uskutečnil. Z tohoto důvodu považuje za nutnost použít vyšší úroveň elektronického podpisu při obligatorní písemné formě.

---

¹³¹ TROJAN, Tomáš. Právní prostor. *Bankovní identita*. [online]. 26.5.2021 [cit. 2022-03-25].

Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/bankovni-identita>

¹³² § 561 odst. 1 Občanského zákoníku

¹³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23.7.2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

¹³⁴ Pozn. Úpravy a základní principy jsou k dostání na adrese:

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_cs#documents

¹³⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22.5.2019 se spis. zn. 26 Cdo 1230/2019

¹³⁶ § 2314 odst 1 Občanského zákoníku

K této problematice bychom mohli ještě zmínit zákon o službách vytvářející důvěru pro elektronické transakce¹³⁷. Ten upravuje především některé postupy pro služby vytvářející důvěru, požadavky na ně nebo sankce při porušení povinností vyplývajících z tohoto zákona.

V předchozím odstavci bylo představeno nařízení eIDAS, které z povahy právních předpisů má přímý účinek a jsou závazná pro členské státy Evropské unie. Naproti tomu směrnice mají pro právní řády členských zemí nepřímý účinek – směrnice upravuje oblasti a cíle, které adresáti musí splnit. Adresát (členská země EU) má prostor, aby na požadavky vyplývající ze směrnice dosáhl dle vlastního uvážení. Mezi směrnice zaměřující se na prostředí softwaru patří kupříkladu směrnice o právní ochraně databází¹³⁸. Tato směrnice již v úvodních odstavcích předkládá názor, že v roce 1996 je právní ochrana databází ve všech členských zemích nedostatečná a velmi různorodá, což v té době komplikovalo fungování vnitřního trhu Evropského společenství. Dalším příkladem novější právního předpisu z roku 2019 je směrnice o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu¹³⁹, která reaguje na současné potřeby v autorskoprávní oblasti a mimo jiné i mění již zmíněnou směrnici z roku 1996. Mezi body této směrnice patří kupříkladu to, jak by se mělo s autorskými právy nakládat u vědeckého výzkumu¹⁴⁰ nebo cíl, aby adresáti směrnice právně zohlednili nepoměr v odměňování autorů a nabyvatelů licencí, a to hlavně v ohledu na „*skutečné nebo potenciální ekonomické hodnoty licencovaných práv*“.

Lze se setkat i s ochranou duševního vlastnictví na mezinárodní úrovni. Vhodným příkladem je ACTA („Anti-Counterfeiting Trade Agreement“), jakožto multilaterální obchodní dohoda s prvky trestního práva k mezinárodnímu vynucování duševního vlastnictví. Dle ACTA byly vytvořeny vlastní orgány, které se problematikou zabývají¹⁴¹. Dále lze v mezinárodním právu najít mnoho smluv a dohod dopadající na softwarová díla a podobná. Důležité jsou především proto, že

---

¹³⁷ Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11.3.1996, o právní ochraně databází

¹³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17.4.2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES

¹⁴⁰ Pozn. Vyplývá především z Článku 3

¹⁴¹ Evropský parlament. *Co byste měli vědět o ACTA*. [online]. 24.2.2012 [cit. 2022-03-26].

Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20120220STO38574/co-byste-meli-vedet-o-acta>

je lze považovat za nejsilnější právní instrument na pro unifikaci na mezinárodní úrovni. Patří sem kupříkladu Bernská úmluva¹⁴² nebo WCT dohoda¹⁴³

Závěr

V úvodu této diplomové práce byla vymezena základní terminologie vztahující se ke smlouvě o dílo a SaaS smlouvě ve vztahu k české právní úpravě. Vymezil jsem zde základy závazkového práva jako je závazek, smlouva a jejich zákonné náležitosti. Po úvodní části následoval stručný exkurs do práva duševního vlastnictví, zejména pak konkrétně licence. Hlavní částí mé práce byla problematika počítačového programu a software a k tomu se vztahující právní úprava. Ani v odborných právních kruzích nepanuje shoda, co vše spadá pod pojem počítačový program a co pod pojem software. To i za situace, kdy oblast informačních a komunikačních technologií stále patří mezi rozrůstající se vědní obory. V mnoha západních zemích patří softwarové právo k dlouho diskutovaným tématům, a i přesto na toto téma nepadla jednoznačná shoda. Jak bylo zmíněno v Úvodu této práce, tak se svět pomalu stává více závislým na výpočetní technice a softwaru (například v oblasti jako je bankovníctví). V souvislosti s tím se logicky zvyšuje poptávka po právních službách z této oblasti. Proto tato práce zkoumala připravenost českého právního řádu na zvyšující se trend v ICT.

Hlavní část této diplomové práce rozebrala SaaS smlouvu a bylo zjištěno, že k poskytovanému softwaru jako službě je český právní řád spíše benevolentnější a dává prostor smluvním stranám si koncipovat smlouvu dle vlastního uvážení. To se hlavně projevuje v definování, které služby budou poskytovány, jak si smluvní strany nastaví cenové nastavení, podporu, údržbu, dostupnost i zajištění infrastruktury poskytovaného softwaru. Základ poskytují především dokumenty bez právní závaznosti jako je ITIL (soubor konceptů a postupů, které jsou ověřeny praxí v oblasti IT) nebo v prostředí Evropské unie EUROPEAN COMMISSION CLOUD STRATEGY. Ty jsou však pouze pomůckou při tvorbě SaaS smluv. Tato práce je koncipována s obdobným záměrem. Hlavní část o SaaS smlouvách taky poskytuje určité rady a doporučení, na které by smluvní strany měly pamatovat při tvorbě nových SaaS smluv či při revizi stávajících dohod. Více legislativy je v oblasti ochrany osobních údajů. V této souvislosti byla uvedena povinnost

---

¹⁴² Zákon č. 401/1921 Sb., Úmluva bernská o ochraně děl literárních a uměleckých, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908

¹⁴³ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb.m.s., Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském Ženeva 1996

poskytovatele SaaS služby vymezit zpracovávání osobních údajů koncového uživatele dle GDPR.

Práce také reagovala na současnou ekonomickou situaci v České republice a rozebrala aspekty tzv. inflační doložky. Bylo rozebráno, na jaké aspekty této doložky by si smluvní strany měly dát pozor. Jde především o kvantifikaci inflace a způsobu zvyšování částky, kterou hradí koncový uživatel za službu. V opačném případě by taková to doložka mohla být koncipována neurčitě, což by mohlo mít za následek neplatnost inflační doložky.

Také nepanuje jediný názor na to, zda se při poskytování softwaru skrze SaaS model jedná o poskytování licence. Odborníci se však spíše kloní ke stanovisku, že se poskytuje licence v rámci SaaS. Pro vybrané smlouvy je velice bohatá a ucelená právní úprava duševního vlastnictví, která poskytuje smluvním stranám dostatečný podklad pro tvorbu smluv upravující práva a povinnosti k softwaru.

Oproti SaaS smlouvě, je smlouva o dílo typizovaných smluvním vztahem, který se může opřít o velice propracovanou právní úpravu v Občanském zákoníku. Ačkoli se jedná o právní úpravu tohoto smluvního typu, která je obsáhlá, pro účely softwarových smluv by si zasloužila obohatit o některé definice, které by umožnily lépe definovat práva a povinnosti z oblasti IT.

Práce pracovala s různými metodami softwarového inženýrství a pokusila se formulovat závěry, jak by se tyto metody měly odrazit ve smlouvě o dílo. Software má svá specifika, která se projevují i ve smlouvě o dílo. Uvést lze kupříkladu stanovení ceny díla, kdy v oblasti informačních technologií se běžně využívá při sjednání výše ceny, cena určená dle předem stanovených časových jednotek, kam spadá např. tzv. man-day – platba za jeden pracovní den programátora.

V souvislosti se zmíněnými smluvními typy, které byly těžištěm mé diplomové práce jsem se věnoval i souvisejícím dohodám, které se obvykle uzavírají spolu s nimi. Je to především smlouva o analýze, která naplňuje znaky smlouvy o dílo a slouží k fundované analýze o podobě budoucího vyvíjeného softwaru. Další takovou to dohodou je dohoda o mlčenlivosti poskytující rámec pro manipulaci s chráněnými informacemi, které si smluvní strany předávají při vývoji díla. K tomu musím závěrem konstatovat, že sjednání těchto souvisejících smluv

jednoznačně považuji za nejen za vhodné, ale i důležité pro právní ochranu, kterou by zkoumané smluvní typy měly poskytovat.

Na závěr mé práce je uveden i fiktivní proces zavedení softwaru v advokátní kanceláři. Ten na případové studii uvádí vybrané smluvní typy při jejich reálném užití. Na to navazuje vzhled do mezinárodní právní úpravy k softwaru a právní úpravy na úrovni Evropské unie. Práce více rozebírá nařízení eIDAS a ověřování identity v digitálním prostředí.

Právní úprava autorskoprávní oblasti k softwaru se zdá být více než dostatečná jak na národní, tak na mezinárodní úrovni. Oblast ochrany autorských práv k dílu se neustále vyvíjí hlavně díky rozmachu internetu a až čas ukáže, zda moderní právní úprava je dostatečná či příliš komplikovaná.

Již v základní terminologii byl rozebírán podrobněji termín „počítačový program“ a v souvislosti s tím bylo zjištěno, že počítačový program v českém právním řádu nemá zákonné vymezení (definice se nachází jen ve směrnících EU) a i přesto ho zákonodárci často používají. V úvodní terminologii byl představen v kontrastu pojmu „software“, který se ve smluvní dokumentaci používá běžně jako synonymum s počítačovým programem. Proč tomu tak je? Mimo jiné to může být skutečností, že odvětví informačních technologií zažilo největší rozkvět ve Spojených státech Amerických a nejpoužívanější programovací jazyky právě pocházejí odsud¹⁴⁴, a i z tohoto důvodu se na českém území využívá anglicismus „software“ pro počítačový program i když někteří odborníci v informačních technologiích tyto pojmy rozdělují. Domnívám, že by se i z tohoto důvodu měl počítačový program měl zákonně definovat.

Definice tohoto pojmu „počítačový program“ je důležitá z důvodu, aby všechny subjekty, které budou sjednávat jakékoliv dohody v souvislosti se softwarem, měly jednotný zákonný základ odvíjející se od nějaké základní definice počítačového programu. Přesně by věděly, co si představit pod počítačovým programem a podle individuálních požadavků si rozšířit zákonnou definici například o data, která by v případě smlouvy o dílo na software byla dodána zpracovatelem. Uvedeme si to na konkrétním případě. Ve vývoji je projekt na

---

¹⁴⁴ EASTWOOD, Brian. Northeastern University. *The 10 Most Popular Programming Languages to Learn in 2022*. [online]. 18.6.2020 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.northeastern.edu/graduate/blog/most-popular-programming-languages/>

vytvoření tzv. eSbírký a eLegislativy¹⁴⁵. Toto dílo je zadáno Ministerstvem pro místní rozvoj a zpracovatelem je soukromá osoba. Smluvní strany by si při existenci zákonné definice nemusely vytvářet do dohody vlastní základní definici počítačového programu, ale mohly by použít zákonnou a smluvně si ji upravit podle vlastních potřeb. Smluvní strany by kupříkladu vytvořily špatně koncipovanou definici, která by neobsahovala zanesení dat do databáze (např. právní předpisy, judikaturu a podobně). I přesto, že tento závazek ve smlouvě nebyl výslovně uveden, by se objednatel mohl domnívat, že to spadá pod počítačový program, v důsledku čehož by zpracovatel neměl závazek k zanesení dat do výsledného díla. Domnívám se, že kdyby existovala zákonná definice, smluvní strany by lépe věděly přesnou podstatu a podle toho upravily konkrétní smluvní dokumentaci. Další důsledek by to mohlo mít na legislativu. Legislativci by mohli pracovat se zákonnou definicí při přípravě nových navazujících právních předpisů, a tím by se předcházelo výkladové nejednotnosti.

Z kapitoly „Počítačový program“ vyplývá, že slovenský právní řád obsahuje definici počítačového programu: *„Počítačový program, ktorým je súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení, je chránený podľa tohto zákona, ak je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál použitý na jeho vytvorenie.“*. Jaké prvky by mohly být obsaženy v zákonném znění? Je to tedy v základu:

- nějaká sada příkazu a instrukcí,
- může mít různou formu vyjádření (hlavní je, aby ji šlo objektivně zjistit) a
- předpokladem je jeho spuštění (užití na počítači nebo obdobném technickém zařízení)

---

¹⁴⁵ Pozn. ESbírka má poskytnout především závazné (garantované státem) úplné znění právních předpisů ze Sbírky zákonů a mezinárodních smluv, a eLegislativa má poskytovat nástroje pro lepší a efektivnější práci s právními předpisy při legislativním procesu. Vyplývá ze z. č. 222/2016 Sb., zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), ve znění pozdějších předpisů

Mimo jiné by potencionální definice počítačového programu měla vycházet z (7) bodu směrnice o právní ochraně počítačových programů¹⁴⁶, to zejména z důvodu, aby Česká republika naplnila účel směrnicí Evropská unie a právní úpravy v EU.

Summary

In the introduction of this thesis, basic terminology related to the contract for work and SaaS subscription in relation to the Czech legislation was defined. I have defined here the basics of the law of obligations such as obligation, contract and their legal requirements. After the introductory part, a brief excursus into intellectual property law followed, in particular the license. Even in professional legal circles there is no consensus on what all falls under the term computer program and what under the term software. Despite that, the field of information and communication technologies is still one of the growing scientific fields. In many Western countries, software law is a long-discussed topic, and yet there is no clear consensus on the subject. As mentioned in the Introduction of this thesis, the world is slowly becoming more dependent on computing and software (for example, in areas such as banking). In connection with this, the demand for legal services in this area is logically increasing. Therefore, this thesis examined the readiness of the Czech legal system for the increasing trend in ICT.

The main part of this thesis analysed the SaaS contract and concludes that Czech legal order is rather more benevolent towards the provided software as a service and gives parties the space to draft a contract at their own discretion. This is mainly reflected in the definition of which services will be provided, how the contracting parties will set the pricing, support, maintenance, availability and infrastructure of the provided software. The basis is provided mainly by documents without legal binding force such as ITIL (a set of concepts and procedures that are verified by IT practice) or in the European Union environment EUROPEAN COMMISSION CLOUD STRATEGY. However, these are only a guide for the creation of SaaS subscription. This thesis is conceived with a similar intention. The main section on SaaS subscription also provides some advice and recommendations that parties should bear in mind when drafting new SaaS subscriptions or revising existing agreements. There is more legislation in the area of data protection. In this

---

¹⁴⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23.4.2009 o právní ochraně počítačových programů

context, the obligation of the SaaS subscription provider to define the processing of end-user personal data according to the GDPR was mentioned.

The work also responded to the current economic situation in the Czech Republic and analysed aspects of the so-called inflation clause. It discussed what aspects of this clause parties should pay attention to. This is mainly about quantification of inflation and the way of increasing the amount paid by the end user for the service. Otherwise, such clause could be drafted vaguely, which could result in the inflation clause being invalid.

There is also no consensus on whether the provision of software through a SaaS model constitutes the provision of a licence. However, experts tend to prefer the view that a licence is granted under SaaS. There is very rich and comprehensive body of intellectual property law for selected contracts which provides parties with sufficient basis for drafting contracts governing rights and obligations in relation to the software.

Compared to SaaS contract, a contract for work is a typified contractual relationship that can rely on the very elaborate legal regulation in the Civil Code. Although the legislation of this type of contract is comprehensive, for purposes of software contracts it would deserve to be enriched with several definitions that would allow to better define IT rights and obligations.

The thesis has worked with different software engineering methods and tried to formulate conclusions on how these methods should be reflected in the contract for work. Software has its own specificities which are reflected in the contract of work. For example, pricing of the work is commonly used in the field of information technology when negotiating the amount of the price, the price determined according to predetermined time units, which includes for example, the so-called man-day – payment for one working day of a programmer.

In connection with the aforementioned contractual types which were the focus of my thesis, I also looked at the related agreements that are usually concluded together with them. It is mainly the analysis contract that fulfils the characteristics of a contract for work and serves for an informed analysis about the shape of the future software to be developed. Another such agreement is a non-disclosure agreement, which defines a framework for handling the protected information that the parties exchange during the development of the work. In conclusion, I must say

that I clearly consider the negotiation of these related agreements to be not only appropriate but also important for the legal protection that the types of contract under review should provide.

My thesis concludes with a fictional process of software implementation in a law firm. The latter uses a case study to present the selected contract types in their actual use. This is followed by an insight into international software legislation and legislation at the European Union level. The paper further discusses the eIDAS regulation and identity verification in the digital environment.

Zkratky

Občanský zákoník	Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
SaaS	Software as a Service (software jako služba)
Autorský zákon	Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
EULA	End User License Agreement (licence pro koncového uživatele)
FOSS	Free and Open-Source Software
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 27.4.2016, č. nařízení 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
eIDAS	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23.7.2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES
GUI	Graphic User Interface (grafické uživatelské prostředí)
SLA	Service Level Agreement (smlouva o úrovni poskytovaných služeb)
NDA	Non Disclosure Agreement (dohoda o mlčenlivosti)
ICT	Information and Communication Technologies (informační a komunikační technologie)

Zdroje

Literatura

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-85-6.

HULMÁK, Milan a kol.: *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-287-8.

MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-638-7.

POLČÁK, Radim. *Právo informačních technologií*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-045-8.

RABAN, Přemysl. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-87713-18-1.

SEDLÁKOVÁ, Jana, Roman TOMEK, Tereza FORMANOVÁ, Pavel ČECH a Jiří HRADSKÝ. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-814-6.

SMEJKAL, Vladimír. *Právo informačních a telekomunikačních systémů*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 80-7179-765-0.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-748-4.

Právní předpisy

České

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ...

Mezinárodní dohody

Zákon č. 401/1921 Sb., Úmluva bernská o ochraně děl literárních a uměleckých, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb.m.s., Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském Ženeva 1996

Unijní a zahraniční

Nářízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 27.4.2016, č. nařízení 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES

Nářízení Komise (ES) č. 772/2004 ze dne 7.4.2004, o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o převodu technologií

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23.7.2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11.3.1996, o právní ochraně databází

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17.4.2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23.4.2009 o právní ochraně počítačových programů

Slovensko. Zákon č.185/2015 Z.z., Autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů

Odborné články a jiné zdroje

BALÁŽOVÁ, Miroslava. Pavel, KROPÁČEK. Epravo.cz. *Jak vyzrát na open source software - 2. část.* [online]. 15.9.2016 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-vyzrat-na-open-source-software-2-cast-102708.html>

DOČEKAL, Daniel. Lupa.cz. „Únik“ dat o více než 500 milionech uživatelů Facebooku: o co ve skutečnosti jde. [online]. 6.4.2021 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/unik-dat-o-vice-nez-500-milionech-uzivatelu-facebooku-o-co-ve-skutecnosti-jde/>

DOLEČEK, Marek. portál BusinessInfo (MPaO). *Smlouva o dílo – náležitosti, právní úprava, definice.* [online]. 30.04.2020 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/smlouva-o-dilo-nalezitosti-pravni-uprava-definice-ppbi/2/>

EASTWOOD, Brian. Northeastern University. *The 10 Most Popular Programming Languages to Learn in 2022.* [online]. 18.6.2020 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.northeastern.edu/graduate/blog/most-popular-programming-languages/>

FOORD, Michael. Opensource.com. *30 best practices for software development and testing.* [online]. 24.5.2017 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://opensource.com/article/17/5/30-best-practices-software-development-and-testing>

MATZNER, Jiří. Právní prostor. *Podmínky a platnost vyloučení či omezení odpovědnosti za škodu.* [online]. 12.3.2019 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z:

<https://www.pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/podminky-a-platnost-vyloucení-ci-omezení-odpovednosti-za-skodu>

MAZZESCHI, Michelangiolo. Towards AI. *What Are Cloud IAAS, PAAS, SAAS, FAAS, And Why We Use Them*. [online]. 19.4.2021. Dostupné z: <https://pub.towardsai.net/what-are-cloud-iaas-paas-saas-faas-and-why-we-use-them-8af979dad141>

OVERBY, Stephanie a kol. CIO. *What is an SLA? Best practices for service-level agreements*. [online]. 5.7.2017 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.cio.com/article/274740/outsourcing-sla-definitions-and-solutions.html>

PELIKÁN, Robert. Právní prostor. *Meze smluvní volnosti - 1. díl*. [online]. 9.9.2019 [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/meze-smluvni-volnosti>

PERKINS, Bart. CIO. *What is ERP? Key features of top enterprise resource planning systems*. [online]. 28.4.2020 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://www.cio.com/article/272362/what-is-erp-key-features-of-top-enterprise-resource-planning-systems.html>

PREUSS, Ondřej. Dostupný advokát. *Dohoda o mlčenlivosti uzavřená se zaměstnancem*. [online]. 16.1.2018 [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/dohoda-o-mlcenlivosti>

ŠETINA, Tomáš. Právní prostor. *Inflační doložka a její použití*. [online]. 2.11.2021 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/inflacni-dolozka-jeji-pouziti>

TROJAN, Tomáš. Právní prostor. *Bankovní identita*. [online]. 26.5.2021 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/bankovni-identita>

WEICHETOVÁ, Lenka. Statistika&my. *Pandemie změnila využívání informačních technologií*. [online]. 4.1.2021 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2021/01/04/pandemie-zmenila-vyuzivani-informacnich-technologii>

WEINSTOCK, Maia. MIT News Office. *Scene at MIT: Margaret Hamilton's Apollo code*. [online]. 17.8.2016. Dostupné z: <https://news.mit.edu/2016/scene-at-mit-margaret-hamilton-apollo-code-0817>

Cambridge dictionary. *Meaning of user interface in English*. [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/user-interface>

Český statistický úřad. *Kolik z nás používá osobní počítač a internet?* [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/kolik_z_nas_pouziva_osobni_pocitac_a_internet

E15.cz. *Firmy čelí obrovskému nedostatku programátorů, řešení přitom existuje*. [online]. Green Fox Academy. 12.2.2019 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/firmy-celi-obrovskemu-ndostatku-programatoru-reseni-pritom-existuje-1356618>

Evropská komise. *Digitální identita pro občany EU*. [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_cs#documents

Evropský parlament. *Co byste měli vědět o ACTA*. [online]. 24.2.2012 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20120220STO38574/co-byste-meli-vedet-o-acta>

Fakulta informačních technologií ČVUT v Praze. *Softwarové inženýrství*. [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://fit.cvut.cz/cs/studium/programy-a-obory/bakalarske/8325-softwarove-inzenyrstvi>

GeeksforGeeks. *Difference between Source Code and Object Code*. [online]. 25.8.2020 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.geeksforgeeks.org/difference-between-source-code-and-object-code/>

GeeksforGeeks. *Software Engineering / Classical Waterfall Model*. [online]. 2.3.2022 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.geeksforgeeks.org/software-engineering-classical-waterfall-model/>

GNU. *Licenses*. [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <http://www.gnu.org/licenses/licenses.html>

Insight.com. *The Types of Software Development Models*. [online]. 15.07.2016 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: https://ca.insight.com/en_CA/content-and-resources/2016/07152016-types-of-software-development-models.html

Ironclad. *What Is a Clickwrap Agreement?* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://ironcladapp.com/journal/contract-management/what-is-a-clickwrap-agreement/>

IT slovník.cz. *Co je to databáze?* [online]. [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/databaze>

IT slovník.cz. *Co je to Man-day?* [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/man-day>

IT slovník.cz. *Co je to Proprietární software?* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/proprietary-software>

IT slovník.cz. *Co znamená zkratka SaaS?* [online]. [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/saas>

JavaTpoint. *Agile Model*. [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.javatpoint.com/software-engineering-agile-model>

Mediaguru. *ČSÚ: Sociální sítě používá v Česku téměř 5 milionu lidí*. [online]. 23.11.2021 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/11/csu-socialni-site-pouziva-v-cesku-temer-5-milionu-lidi/>

Merriam-Webster dictionary. *Software*. [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/software>

Portál České národní banky. *Inflační cíl*. [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/>

Portál Ministerstva vnitra České republiky. *eSbirka a eLegislativa*. [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/esbirka-a-elegislativa.aspx>

Wikipedia. *ITIL*. [online]. [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/ITIL>

European Commission. *EUROPEAN COMMISSION CLOUD STRATEGY: Cloud as an enabler for the European Commission Digital Strategy*. [online]. 16.5.2019. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ec_cloud_strategy.pdf

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 11. 2009 se spis. zn. 30 Cdo 4924/2007

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 10. 2016 se spis. zn. 29 Cdo 5036/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 8. 2013 se spis. zn. 29 Cdo 2869/2011

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22.5.2019 se spis. zn. 26 Cdo 1230/2019

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) EU se spis. zn. C-444/02, ze dne 9.11.2004

Rozsudek (řízení o předběžné otázce) Soudního dvora (třetího senátu) EU se spis. zn. C-393/09 ze dne 22.12.2010

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) EU se spis. zn. C-582/14 ze dne 19.10.2016

Rozsudek Německého spolkového soudního dvora se spis. zn. I ZR 52/83 ze dne 9.5.1985

Diplomové práce

HOLÝ, Prokop. *Specificities of suitable ERP system for law firms* [online]. Praha, 2020. Diplomová práce (Ing.). Vysoká škola ekonomická v Praze. Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí diplomové práce Josef Basl. Dostupná z: <https://theses.cz/id/1tn1hc/>.